

asociația română a băncilor

Romanian Association of Banks

Annual report/Raport anual

ASOCIAȚIA ROMÂNĂ A BĂNCILOR

**ROMANIAN
ASSOCIATION
OF BANKS**

asociația română a băncilor

2016 - 2017

MESAJUL PREȘEDINTELUI

Asociația Română a Băncilor (ARB) s-a angajat de mai multă vreme într-un dialog deschis și constructiv cu toți stakeholderii sistemului bancar, în scopul reprezentării intereselor membrilor săi, dar și pentru identificarea celor mai sustenabile abordări de politici publice cu impact direct asupra economiei României, contribuind astfel la creșterea bunăstării românilor. Suntem convingeți, și prin prisma experienței celor 26 de ani de activitate, că prin dezbateri reale și obiective pot fi identificate cele mai bune recomandări de politici, capabile să răspundă atât așteptărilor cetățeanului român, cât și criteriilor de stabilitate și credibilitate ale sistemului bancar.

Având în vedere atributul nostru principal de for de reprezentare al întregii industrii bancare din România, ARB și-a consolidat poziția ca partener de dialog și consultare pentru autorități în procesul de promovare fie a unor inițiative legislative, fie a unor proiecte noi. ARB își îndeplinește constant mandatul de a prezenta onest și obiectiv, decidenților politici și nu numai, poziția și argumentele industriei bancare față de multele inițiative ce privesc industria financiară bancară și posibilul lor impact.

Dacă la nivel european se vorbește despre necesitatea creșterii integrării noii uniuni UE 27 și reducerea consecințelor Brexit-ului, în plan intern am putea să stabilim și să ne asumăm două posibile obiective ce pot transforma economia României și acestea ar putea fi: aderarea României la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică și accesarea României în zona euro. Aceste două ancorări aduc o garanție suplimentară în vederea concentrării politicilor naționale pe recuperarea decalajelor în raport cu mediile țărilor din Uniunea Europeană.

În ceea ce privește industria noastră se poate spune cu fruntea sus că sectorul bancar din România a traversat criza financiară globală fără ca statul român să contribuie în niciun fel la eventuala salvare a unor bănci, așa cum a fost cazul în alte 23 de țări membre ale Uniunii Europene. Numai cinci țări din UE nu au contribuit cu bani de la bugetul de stat la susținerea băncilor și România este una dintre acestea. Pierderile inerente aferente perioadei de criză înregistrate de băncile care activează în România au fost suportate exclusiv de către acționarii acestora. În perioada celor 8 ani post criză,

.....

aportul acționarilor la capitalul social a fost de circa 3,5 miliarde de euro la nivelul sistemului bancar. Astfel, în momentul de față, sistemul bancar românesc este în poziția în care își poate îndeplini cu succes mandatul de finanțator principal al creșterii economice.

Sistemul bancar românesc are astăzi o stabilitate structurală avansată, fiind unul din cele mai bine capitalizate sisteme bancare europene și, în mod cert, cu 40% lichiditate imediată, este cel mai lichid sector bancar din Uniunea Europeană. În România, sistemul bancar a realizat o performanță care poate fi asimilată unui concept de "best practice" la nivel european, prin reducerea accelerată a ratei creditelor neperformante în mai puțin de 3 ani, de la 23,7% la 8,3%. Obiectivul pentru acest indicator este aducerea la nivelul mediu european de 6%, până la finele anului 2017.

În toată această perioadă sistemul bancar și-a demonstrat reziliența la factorii externi și interni (inclusiv inițiative legislative populiste) și și-a regăsit profitabilitatea și atractivitatea investițională. Cu un nivel mare de solvabilitate avem convingerea că sistemul bancar va contribui decisiv la creșterea bunăstării economice a țării prin capacitatea sa de a susține creșterea în ritm alert a intermedierei financiare.

România ar trebui să își resincronizeze ciclul economic cu cel de finanțare, care înregistrează un avans moderat, astfel încât în final creșterea capacității de producție și a rezultatului antreprenorial, a productivității în general, să poată genera cercul virtuos al multiplicării prin credit. Trebuie să creștem intermedierea financiară, de la cel mai scăzut nivel din Uniunea Europeană (29 %) către o zonă mai apropiată țărilor cu care ne comparăm sau măcar la nivelul la care am fost în 2008, acela de 40% credit neguvernamental ca procent din PIB, iar sistemul bancar este pregătit din punct de vedere al indicatorilor de structură să îndeplinească acest deziderat.

Direcțiile pe care se poate obține un avantaj de convergență (adică viteza noastră de parcurs să fie mai mare decât viteza grupului urmărit) ar fi chiar cele unde România ocupă ultimul loc în Europa. Paradoxul este că în general oportunitățile vin din zona în care astăzi am putea spune că avem un handicap. Menționez aici doar trei domenii: incluziunea financiară (doar 62% în România în comparație cu peste 90% la nivel european) agenda digitală (ultimul loc în Europa pe baza indicelui DESI, dar cu un loc 2 pe conectivitatea de mare viteză) și educația financiară, unde România ocupă ultimul loc în Europa 28 și unde cu un efort mic am putea avea o tracțiune deosebită în creșterea sustenabilă a intermedierei financiare.

În acest context, este cu atât mai salutară inițiativa ARB de a implementa o strategie a sistemului bancar

care urmărește acest interes național, acela de creștere a bunăstării economice. Proiectele comunității bancare urmăresc accelerarea introducerii tehnologiilor digitale în serviciile financiar-bancare prin Platforma pentru Agenda Digitală, creșterea nivelului de educație financiară prin Platforma de Educație Financiară și integrarea intermedierei financiare pentru creșterea gradului de accesare a fondurilor europene, dezvoltarea Parteneriatului Public Privat și finanțarea proiectelor mari de investiții. Este normal ca băncile să fie preocupate de creșterea în mod special a capacității IMM-urilor de a accesa credite. Cu cât economia are nevoie de resurse mai mari și se poate realiza o intermediere financiară mai mare, cu atât mai mult poate crește rezultatul economic în ansamblul său.

Preocuparea comunității bancare de a crește standardele de conduită și cultură în banking are un rol important în reducerea deficitului de încredere cu care se confruntă sistemele bancare în general și în special în țările cu nivel redus de educație financiară. Conduita și cultura în practica bancară sunt teme principale naționale, dar și europene unde vocea noastră este auzită prin asociațiile la care suntem membri. Acest lucru l-am adus anul acesta în discuție și la nivelul Federației Bancare Europene când am discutat și analizat diverse modele și bune practici în zona Conduirilor de Conduită.

Încă mai e de lucru la conduită. Ar trebui ca băncile să-și asume mai proactiv un rol de auto reglementare cu privire la conduită și la penalizarea derapajelor în interiorul comunității, ca situațiile din trecut, când neîncrederea s-a extins la nivelul industriei să nu se mai repete. De fapt am depășit de mult momentul în care acțiunea unei bănci era doar o problemă a sa. Astăzi suntem în momentul în care ce face fiecare bancă este o problemă a întregii industrie. În ceea ce privește tema recâștigării încrederii, pe baza datelor pe care le avem, putem trage concluzia că suntem pe un trend pozitiv. Totuși ar trebui să fim atenți la ceea ce se numește tendința de creștere a asimetriei încrederii – adică încrederea se recâștigă mai repede la cei care sunt mai informați și cu o cultură financiară mai mare.

În același timp băncile trebuie să învețe din lecțiile inițiativelor legislative din anii anteriori și să-și ajusteze conduita printr-o abordare proactivă, pentru a elimina astfel riscul de viitoare acțiuni populiste care reprezintă în cele din urmă un cost atât de mare pentru societate.

În final aș dori să mulțumesc tuturor partenerilor de dialog, conducătorilor băncilor, membrilor Comisiilor de specialitate și executivului ARB pentru contribuția la realizarea proiectelor și obiectivelor comunității bancare.

Sergiu Oprescu,
Președintele Consiliului Director
Asociația Română a Băncilor

MESSAGE OF THE PRESIDENT

For quite a while now, the Romanian Association of Banks ("RAB") has been committed to an open and constructive dialogue with all the banking sector's stakeholders, with a view to represent the interests of its members, but also to identify the most sustainable public policy actions with direct impact upon Romania's economy, thus contributing to enhancing the welfare of Romanians.

We are convinced - the 26 years of activity stand as pledge of our experience - that, per se via real and objective debates, the best policy recommendations can be identified, policies that answer both the Romanian citizens' expectations, as well as the banking sector's stability and credibility criteria.

Being the representative body for the entire Romanian banking industry, RAB has consolidated its position as partner of choice for dialogue and consultation with authorities, in the process of promoting either legal initiatives or new projects. On an on-going basis, RAB carries out its mandate to present, in an honest and objective manner, before policy-makers - and not only the banking industry's position and arguments related to the many initiatives targeting the financial and banking industry and their potential impact.

If, at European level, there are discussions now about the need to enhance the integration of the new EU 27 union and to mitigate the consequences of Brexit, internally, we could establish and commit to two possible objectives which could transform Romania's economy; these could be Romania's joining both the Organization for Economic Cooperation and Development and the euro monetary area. These two anchors are an additional guarantee to focus national policies on gaps recovery in relation to the European Union countries' averages.

As regards our industry, we can proudly state that the Romanian banking sector has gone through the global financial crisis without the Romanian state's bailing out any bank - as things happened in other 23 European Union Member States. Only 5 EU countries did not contribute with tax-payers' money from the state budget to bailing out banks and Romania is one of them. The losses inherent to this period - losses incurred by banks operating in Romania - were borne exclusively by the shareholders. During the eight years of crisis, the shareholders' equity contributions amounted to about €3.5 billion across the whole banking sector. Consequently, the Romanian banking sector can successfully carry out its mandate of the main financier of economic growth in the country.

Nowadays, the Romanian banking sector has strengthened its structural stability, being one of the

best capitalized European banking sectors and, for sure, with 40% immediate liquidity is the most liquid banking sector in the European Union. In Romania, the banking sector has had a performance that can be assimilated to the concept of "best practice" at European level, due to the fast decrease of the NPL ratio in less than 3 years - from 23.7% to 8.3%. Our objective for this indicator is reaching the average European level of 6% by the end of 2017.

During this entire period, the banking sector has demonstrated its resilience to external and internal factors (including populist legal initiatives) and regained its profitability and amenity for investors.

With a high solvency level, we are certain that the banking sector will contribute decisively to enhancing the country's economic welfare via its capacity to support a robust growth of financial intermediation.

Romania should resynchronize its economic cycle with its financing cycle that has had a moderate growth, so that, in the end, the enhancing of the production capacity and of the entrepreneurship outcome, of productivity in general, are able to generate the virtuous cycle of multiplication via credit.

We have to increase the financial intermediation from the lowest level in the European Union (29 %) to a level closer to our peer countries or at least to the level we had in 2008, i.e. 40% non-government credit as GDP percentage; the banking sector is ready from the point of view of its structural ratios to carry out this desideratum.

The directions where we could have a convergence advantage (that is to say our cruising speed becomes higher than the speed of the group we are chasing) would be precisely the ones where Romania ranks last in Europe now. The paradox is that, generally speaking, our opportunities may come from areas where one could say we have a problem today. And I will mention here but three fields: financial inclusion (only 62% in Romania compared to over 90% at European level), the digital agenda (we rank last in Europe based on the DESI index but we rank second in high speed connectivity) and financial literacy, where Romania ranks last in Europe 28 and where, with little effort, we could have special traction in sustainably enhancing financial intermediation.

In this context, RAB's initiative to implement a banking sector strategy targeting this national interest - growing economic welfare - should be praised. The banking community's projects have as target to

.....

speed up the introduction of digital technologies in financial & banking services via the Platform for the Digital Agenda, to enhance the level of financial literacy via the Financial Literacy Platform and to integrate financial intermediation with a view to enhance the rate of accessing European funds, develop Public Private Partnerships and finance large investment projects.

It is but natural that banks be concerned with enhancing mainly SMEs capacity to be granted loans. The more resources an economy needs - consequently a higher level of financial intermediation can be generated - the higher the economic outcome on the overall can be.

The concern of the banking community to improve standards of conduct and culture in the banking sector plays an important role in reducing the confidence gap faced by the banking systems in general and especially in countries with a low level of financial literacy.

The conduct and culture in banking practice are major national and European topics where our voice is heard via the associations where RAB is member. This year, we have raised this topic before the European Banking Federation when we have tackled upon and analysed various Codes of Conduct's models and best practices.

We have to do more as regards to conduct. Banks should commit more proactively to a self-regulating role when it comes to conduct and penalise the deviations inside the community, so that the situations like those in the past when the lack of trust spread across the industry do not happen again. It was quite a long time ago that we have overcome the moment when a bank action was solely the respective bank's concern. Nowadays, we are at a point in which what a bank does is the problem of the entire industry. Based on the data available in respect to regaining the lack of trust, we can draw the conclusion that we have been on a positive trend lately. Nonetheless, we should be careful when it comes to the increase of what is termed the trust asymmetry trend - namely trust is regained faster by those better informed and are financial literate.

At the same time, banks should learn from the lessons of the legal initiatives proposed in the previous years and adjust their conduct via a proactive approach, in order to eliminate in this way the risk of future populist actions which, at the end of the day, mean high costs on society.

To conclude, I would like to thank all our partners, the management of banks, the members of the RAB's specialised commissions and the executive staff for their contribution to the carrying out of the projects and objectives of the banking community.

Sergiu Oprescu,
President of the Board of Directors
Romanian Association of Banks

PREZENTARE ARB

Asociația Română a Băncilor (ARB) concentrează întreaga piață bancară din România formată din 36 de instituții de credit active ca persoane juridice române și străine în sectorul financiar. Prioritățile industriei bancare vizează menținerea rolului sistemului bancar de principal finanțator al economiei României cu asigurarea stabilității și credibilității sectorului bancar. ARB este membră a Federației Bancare Europene din anul 1991 (cu drepturi depline din 2007), a Consiliului European al Plăților, a Federației Ipotecare Europene, a Institutului Bancar European și în 26 de organisme naționale lucrative privind dezvoltarea și perfecționarea cadrului economic. Pentru aceasta, comunitatea bancară pune la dispoziție peste 800 de specialiști care participă la cele 23 de comisii tehnice ale ARB.

Constituită în mai 1991 ca asociație profesională, Asociația Română a Băncilor are în prezent 36 de membri, instituții de credit cu capital majoritar privat sau de stat, sucursale și reprezentanțe ale unor bănci străine. Asociația Română a Băncilor concentrează întreaga industrie bancară din România, fiind vocea sectorului bancar în relația cu autoritățile române, Fondul Monetar Internațional, Comisia Europeană, Banca Mondială și alte organisme interne și internaționale. ARB a devenit una dintre cele mai puternice asociații profesionale din România, prin implicarea constantă a membrilor săi conform prevederilor statutului asociației și legislației în vigoare.

Obiectivul principal constă în reprezentarea și apărarea drepturilor și intereselor membrilor, mai ales acum în perioada în care reglementarea gândită la nivel european a unui sistem bine normat poate exercita presiune suplimentară pe activitatea băncilor. Prioritățile industriei bancare vizează menținerea rolului sistemului bancar ca principal finanțator al economiei României, inclusiv prin demersuri pentru întărirea disciplinei financiare pentru asigurarea stabilității și credibilității sectorului bancar.

Prin eliminarea provocărilor aduse sistemului bancar, în special de ordin legislativ, consumatorii vor putea beneficia de servicii bancare la prețuri mai competitive, iar companiile din România vor putea concura cât mai eficient posibil pe piețele externe.

Activitatea ARB trebuie văzută ca o modalitate transparentă de promovare a intereselor, a propunerilor de amendare a legilor sau de modificare în situația în care impactul preconizat urmează să producă efecte negative pentru sistemul bancar și, implicit, pentru economie. ARB este permanent consultată și răspunde solicitărilor autorităților în calitate de reprezentant al mediului de afaceri financiar bancar.

Asociația Română a Băncilor este membră în 26 de organisme naționale lucrative de dezvoltare și perfecționare a cadrului economic în sens larg. Pentru aceasta, comunitatea bancară pune la dispoziție peste 800 de specialiști care participă la cele 23 de comisii tehnice ale ARB.

Modalitățile prin care Asociația Română a Băncilor reprezintă și promovează interesele sistemului bancar românesc includ atât demersurile în plan local la factorii decizionali interni precum Parlamentul, Guvernul, Banca Națională a României, precum și acțiunile de reprezentare la nivel internațional la Comisia Europeană, Consiliul European, Parlamentul European și Fondul Monetar Internațional. Influențarea procesului legislativ urmărește crearea unui cadru uniform al legislației europene pentru toți jucătorii din Uniunea Europeană.

Înființarea Institutului Bancar Român, a Fondului de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar și a Biroului de Credit, procesul de denominare a monedei naționale, aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), modernizarea Sistemului de Plăți, crearea noului sistem de raportări a băncilor la BNR, standardizarea și armonizarea proceselor de plăți – proiectul SEPA – sunt parte dintre proiectele majore care au impactat activitatea ARB și colaborarea cu Banca Națională a României.

Sectorul bancar românesc finanțează preponderent economia românească, asigurând aproximativ 90% din totalul finanțărilor acordate de sistemul financiar românesc. Sistemul bancar din România, care deservește milioane de clienți, s-a dovedit a fi rezilient în perioada crizei, nefiind nevoie de sprijin din fonduri publice pentru susținerea acestuia.

ARB este membră a Federației Bancare Europene, a Consiliului European al Plăților, a Federației Ipotecare Europene, a Institutului Bancar European și a altor organisme internaționale.

RAB PRESENTATION

The Romanian Association of Banks (RAB) concentrates the entire banking market from Romania, made up of 36 credit institutions active in the financial sector as Romanian and foreign legal persons. The banking industry's priorities pertain to maintaining the banking sector's role as main financier of the Romanian economy while providing for the stability and credibility of the banking sector. RAB has been a member of the European Banking Federation since 1991 (with full rights starting with 2007), of the European Payment Council, of the European Mortgage Federation, of the European Banking Institute and of 26 national lucrative bodies, dealing with issues related to the economic framework's development and improvement. To this end, the banking community makes available more than 800 experts who attend the 23 RAB technical commissions.

Set up in May 1991 as a professional association, the Romanian Association of Banks has currently 36 members, credit institutions with majority private or state-owned capital and branches or representative offices of foreign banks. The Romanian Association of Banks concentrates the entire banking industry of Romania, being the voice of the banking sector in its relationship with the Romanian authorities, the International Monetary Fund, the European Commission, the World Bank and other domestic and foreign bodies. RAB has become one of the strongest professional associations from Romania, via the steady involvement of its members in conformity with the provisions of the Association's by-laws and the laws in force.

Its main goal is to represent and defend its members' rights and interests, particularly now when the regulating conducted at European level of an already well-regulated system could put additional pressure on banks' business. The banking industry's priorities pertain to maintaining the banking sector's role as main financier of Romania's economy, including via actions to strengthen financial discipline in order to assure the banking sector's stability and credibility. By eliminating the challenges for the banking sector especially legal ones, consumers will be able to benefit from banking services at more competitive prices while companies from Romania will be able to compete as efficiently as possible on foreign markets.

The RAB's activity should be seen as a transparent way to promote interests, the proposals to amend laws or their amending if the foreseen impact is to bring about negative effects for the banking system and, implicitly, for the economy. The RAB is consulted on on-going basis and answers the requests of the authorities as representative of the financial & banking business environment.

The Romanian Association of Banks is a member in 26 national lucrative bodies set up to develop and improve the overall economic framework. To this end, the banking community makes available over 800 experts who make up RAB's technical commissions.

The manner via which the Romanian Association of Banks represents and promotes the Romanian banking sector's interests includes the local actions before domestic decision-makers such as the Parliament, the Government, the National Bank of Romania, as well as the representation actions at international level before the European Commission, the European Council, the European Parliament and the International Monetary Fund. By influencing the legal process, we intend to create a level playing field as regards the European legislation for all players in the European Union.

The setting up of the Romanian Banking Institute, of the Bank Deposit Guarantee Fund and of the Credit Bureau, the process of denomination of the domestic currency, enforcing the International Financial Reporting Standards (IFRS), modernizing the Payment System, creating for banks a new reporting system to the NBR, the standardization and harmonization of payment processes-the SEPA project-are but some of the major projects impacting RAB's activity and its collaboration with the National Bank of Romania (NBR).

The Romanian banking sector finances mainly the Romanian economy, providing about 90% of the total financing granted by the Romanian financial system. The banking system of Romania that serves millions of customers has proven to be resilient during the crisis, so that there was no need for the system to be bailed out with public money.

The RAB is a member of the European Banking Federation, of the European Payments Council, of the European Mortgage Federation, European Banking Institute and of other international bodies.

viziune

Contribuția la consolidarea unui mediu de afaceri sigur, predictibil, transparent și de încredere în România

misiune

Dezvoltarea și consolidarea sectorului financiar bancar ca parte a unei piețe performante, stabile și eficiente

obiective

Alinierea la mediul sistemului bancar din zona Centrală și Est Europeană prin eficiență, competitivitate și stabilitate
Contribuția sistemului financiar bancar la prosperitatea economică
Vocea autorizată a industriei financiar-bancare

valori

Integritate
Profesionalism
Transparență
Credibilitate
Inovație

vision

Contribution to consolidating a safe, predictable, transparent and trustworthy business environment in Romania

mission

Developing and consolidating the financial & banking sector as part of a performing, stable and efficient market

objectives

Aligning to the environment of the Central and Eastern European banking sector via efficiency, competitiveness and stability
Contribution of the financial & banking sector to economic prosperity
The authorised voice of the financial & banking industry

values

Integrity
Professionalism
Transparency
Credibility
Innovation

COLABORARE / COLLABORATION INTERNĂ / INTERNAL

- BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI
- MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
- MINISTERUL JUSTIȚIEI
- MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
- MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE
- MINISTERUL ECONOMIEI
- MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE, ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI FONDURILOR EUROPENE
- PARLAMENTUL ROMÂNIEI
- OFICIUL NAȚIONAL DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR
- FONDUL DE GARANTARE A DEPOZITELOR BANCARE
- BIROUL DE CREDIT
- TRANSFOND
- INSTITUTUL BANCAR ROMÂN
- AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ
- BURSA DE VALORI BUCUREȘTI
- BURSA ROMÂNĂ DE MĂRFURI
- AGENȚIA NAȚIONALĂ DE CADASTRU ȘI PUBLICITATE IMOBILIARĂ
- AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA CONSUMATORILOR
- AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER PERSONAL
- UNIUNEA NAȚIONALĂ A NOTARILOR PUBLICI DIN ROMÂNIA
- CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE A ROMÂNIEI
- UNIUNEA NAȚIONALĂ A EXECUTORILOR JUDECĂTOREȘTI

- NATIONAL BANK OF ROMANIA
- MINISTRY OF PUBLIC FINANCE
- MINISTRY OF JUSTICE
- MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS
- MINISTRY OF AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT
- MINISTRY OF ECONOMY
- MINISTRY OF REGIONAL DEVELOPMENT AND PUBLIC ADMINISTRATION AND EUROPEAN FUNDS
- PARLIAMENT
- NATIONAL OFFICE FOR PREVENTION AND CONTROL OF MONEY LAUNDERING
- BANK DEPOSIT GUARANTEE FUND
- CREDIT BUREAU
- TRANSFOND
- ROMANIAN BANKING INSTITUTE
- FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY
- BUCHAREST STOCK EXCHANGE
- ROMANIAN COMMODITIES EXCHANGE
- NATIONAL AGENCY FOR CADASTRE AND LAND REGISTRATION
- NATIONAL AUTHORITY FOR CONSUMER PROTECTION
- NATIONAL SUPERVISORY AUTHORITY FOR PERSONAL DATA PROCESSING
- NATIONAL UNION OF NOTARIES PUBLIC FROM ROMANIA
- CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF ROMANIA
- NATIONAL UNION OF LAW ENFORCEMENT OFFICERS

EXTERNĂ / EXTERNAL

ARB are contacte permanente cu Comisii ale Uniunii Europene, cu Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială și Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare.

RAB has permanent contacts with European Union commissions, the International Monetary Fund, the World Bank and the European Bank for Reconstruction and Development.

Membră a Federației Bancare Europene din 2007 (cu drepturi depline).
Member of the European Banking Federation since 2007 (full member).

Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication

European ATM Security Team

Institutul Bancar European
European Banking Institute

Membră în Consiliul European al Plăților din 2007 (organism responsabil cu implementarea proiectului Zonei Unice de Plăți în Euro - SEPA).
Member of the European Payments Council since 2007 (a body in charge with implementing the project of SEPA - Single Euro Payments Area).

Membră a Federației Ipotecare Europene din 2009.
Member of the European Mortgage Federation since 2009.

EMEA SWIFT Alliance

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ

Conducerea Asociației Române a Băncilor este asigurată de:

- **ADUNAREA GENERALĂ**
- **CONSILIUL DIRECTOR**
- **CONDUCEREA EXECUTIVĂ**
- **CENZORUL**

ADUNAREA GENERALĂ

Adunarea Generală este organul suprem de conducere al Asociației. Adunarea Generală se desfășoară anual la data stabilită de Consiliul Director și ori de câte ori este nevoie, la cererea Consiliului Director sau la propunerea a 1/5 din numărul de membri.

CONSILIUL DIRECTOR

Consiliul Director este organul deliberativ și decizional care se întrunește cel puțin o dată pe lună sau de câte ori este nevoie și este format din reprezentanți ai asociațiilor, aleși dintre conducătorii instituțiilor de credit respective. O informare cu privire la ordinea de zi a Consiliului Director, problemele discutate și hotărârile luate, este transmisă lunar tuturor membrilor Asociației, împreună cu sinteza activității asociației în luna respectivă.

Consiliul Director este format din 7 membri, având următoarea structură: un Președinte, un Vicepreședinte desemnat de membrii Consiliului Director și 5 membri.

ORGANIZATIONAL STRUCTURE

The management of the Romanian Association of Banks is provided by:

- **GENERAL MEETING**
- **BOARD OF DIRECTORS**
- **EXECUTIVE MANAGEMENT**
- **INTERNAL AUDITOR**

THE GENERAL MEETING

The General Meeting is the supreme governing body of the Association. The General Meeting takes place annually on the date the Board of Directors establishes, and whenever it is necessary, upon the request of the Board of Directors or following the proposal of 1/5 of members.

BOARD OF DIRECTORS

The Board of Directors is the deliberative and decisional body which meets at least once a month or whenever necessary, and which is made up of representatives of the Association, elected from the leaders of the respective credit institutions. An informing of the Board about the agenda, the topics tackled upon and the decisions taken is sent monthly to all Association members, together with a summary of the Association's work during the respective month.

The Board of Directors is made up of 7 members, with the following structure: a President, a Vice-president appointed by the Board of Directors members and 5 members.

CONSILIUL DIRECTOR / BOARD OF DIRECTORS

**Președinte al Consiliului Director/
Chairman of the Board**

SERGIU OPRESCU

Președinte Executiv/
Executive President
Alpha Bank

**Vicepreședinte al Consiliului Director/
Deputy Chairman of the Board**

LUMINIȚA DELIA RUNCAN

Director General Adjunct/
Deputy General Manager
Banca Transilvania

Membri ai Consiliului Director / Members of the Board

CĂTĂLIN PÂRVU

Director General Executiv/
Executive General Manager
Piraeus Bank Romania

GABRIELA ȘTEFANIA GAVRIESCU

Director General Adjunct/
Deputy General Manager
BRD GSG

CODIN RADU NĂSTASE

Vicepreședinte executiv/
Executive Vice president
Bancpost

THEODOR-CORNEL STĂNESCU

Director General Adjunct/
Deputy General Manager
Marfin Bank

ION POPOVICI

Vicepreședinte executiv/
Executive Vice president
Leumi Bank

**Președinte de onoare
President of honour
RADU GRAȚIAN GHEȚEA**

Președinte CEC Bank
President & CEO CEC Bank

Președintele de onoare este numit de Adunarea Generală a Asociației dintre foștii Președinți ai Consiliului de Administrație/Consiliului Director al Asociației, cu activitate îndelungată în cadrul Asociației.

The President of Honour is appointed by the General meeting of the Association from among the former Presidents of the Board/Board of Directors of the Association, with a long-term activity in the Association.

CONDUCEREA EXECUTIVĂ

Asociația are o Conducere executivă, al cărei personal este numit conform hotărârii Consiliului Director. Conducerea executivă este asigurată de una sau mai multe persoane numite de Consiliul Director, dintre care o persoană este desemnată în funcția de Președinte Executiv. Consiliul Director poate mandata Președintele Executiv să reprezinte Asociația în fața unor organisme interne și internaționale.

**Președinte Executiv
Executive President
FLORIN DĂNESCU**

EXECUTIVE MANAGEMENT

The Association has an Executive Management whose staff is appointed in conformity with the Board of Directors' decision. The Executive Management is provided by one or several persons appointed by the Board of Directors, of whom one person is appointed as Executive President. The Board of Directors can mandate the Executive President to represent the Association before internal and international bodies.

CENZORUL

Cenzorul reprezintă organul de control financiar intern al Asociației, care verifică modul în care este gestionat patrimoniul Asociației și îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de legislația în materie, Statut sau stabilite de Adunarea Generală. Cenzorul este ales de către Adunarea Generală.

INTERNAL AUDITOR

The internal auditor represents the internal financial control body of the Association who checks the manner in which the patrimony of the Association is managed and who carries out any other duties set forth by the legislation in the matter, the Charter or the duties established by the General Meeting. The internal auditor is selected by the General Meeting.

COMISIILE TEHNICE ALE ARB

Activitatea Asociației Române a Băncilor și a membrilor Comisiilor de specialitate se materializează în elaborarea a numeroase propuneri pentru perfecționarea cadrului legislativ și reglementativ în sistemul bancar. Peste 800 de specialiști ai băncilor comerciale, concentrați în cele 23 de comisii ale Asociației Române a Băncilor, realizează punctele de vedere cu care Asociația promovează interesele sistemului bancar românesc în fața factorilor decizionali interni și externi. Influențarea procesului legislativ urmărește crearea unui cadru uniform al legislației europene pentru toți jucătorii din Uniunea Europeană.

RBA'S TECHNICAL COMMISSIONS

The activity of the Romanian Association of Banks and of its members in specialised Commissions materializes in the drawing up of numerous proposals to improve the legal and regulatory frameworks of the banking sector. Over 800 experts from commercial banks, concentrated in the 23 commissions of the Romanian Association of Banks draw up the opinions with which the Association promotes the interests of the Romanian banking sector before domestic and international decision-makers. The influence upon the legal process intends to create a level playing field as regards the European legislation for all players in the European Union.

Obiective strategice

- Alinierea la mediul sistemului bancar din zona Centrală și Est Europeană prin eficiență, competitivitate și stabilitate
- Contribuția sistemului financiar bancar la prosperitatea economică
- Vocea autorizată a industriei financiar-bancare

Strategic objectives

- Alignment with the banking systems in Central and Eastern Europe via efficiency, competitiveness and stability
- Contribution of the financial sector to economic prosperity
- The authorised voice of the financial & banking industry

COMISIA JURIDICĂ

Comisia juridică analizează și soluționează problemele de natură juridică ce preocupă comunitatea bancară, cadrul legislativ și normativ, aducându-și de asemenea contribuția la alinierea legislației bancare naționale la Directivele europene în materie.

COMISIA DE DECONTĂRI ȘI OPERAȚIUNI ÎN LEI

Comisia pentru decontări și operațiuni în lei analizează problematica specifică operațiunilor de decontări în moneda națională (transfer credit, debitare directă și instrumente de debit) și contribuie la modificarea și actualizarea reglementărilor specifice, inclusiv în procese de autoreglementare.

COMISIA DE CREDITARE

Comisia de creditare dezbate problemele specifice cu care se confruntă acest sector de activitate și contribuie la perfecționarea reglementărilor pe segmentul creditării și segmentul de activitate colateral acestuia.

COMISIA DE FISCALITATE

Comisia de fiscalitate analizează problemele de fiscalitate cu impact direct asupra rezultatelor financiare ale instituțiilor de credit și inițiază propuneri de modificare și completare a legislației fiscale.

COMISIA PENTRU CARDURI

Comisia pentru carduri analizează cadrul de reglementare și problemele practice ale activității curente în domeniul operațiunilor cu carduri, urmărește armonizarea cu standardele europene a activității de carduri și este permanent preocupată de identificarea unor soluții comune pentru prevenirea și reducerea fenomenului de fraudă în operațiunile cu carduri, în contextul creșterii continue a acestuia.

COMISIA PENTRU FONDURI EUROPENE

Comisia pentru fonduri europene contribuie activ la îmbunătățirea cadrului legal de accesare și utilizare a fondurilor europene, alături de toate părțile implicate, obiectivul fiind creșterea ratei de absorbție a fondurilor europene în România.

COMISIA PENTRU PROIECTUL SEPA

Comisia SEPA este un organism consultativ înființat la nivelul ARB pentru implementarea zonei unice de plăți în euro - Single Euro Payments Area SEPA - proiect derulat de industria europeană a plăților în scopul armonizării și restructurării piețelor de plăți naționale, prin implementarea unor noi standarde tehnice și a unor reguli comune de procesare a plăților.

COMISIA DE CONFORMITATE

Comisia de conformitate are ca obiectiv consolidarea funcției de conformitate, de adaptare sistematică a normelor interne la reglementările în domeniu, precum și continuarea consultării cu autoritățile de reglementare, supraveghere și control.

COMISIA DE RECUPERARE CREDITE NEPERFORMANTE

Comisia de recuperare credite neperformante dezbate problemele specifice cu care se confruntă acest sector de activitate și contribuie la perfecționarea reglementărilor pe segmentul recuperării creanțelor bancare.

GRUPUL UTILIZATORILOR SWIFT

Grupul utilizatorilor SWIFT analizează problemele tehnice și operaționale ale comunității SWIFT, monitorizează stadiul proiectelor derulate de comunitatea SWIFT și organizează periodic sesiuni de pregătire profesională, cu participarea experților SWIFT.

COMISIA DE SECURITATE IT&C

Comisia de securitate IT&C are ca obiective identificarea unor soluții comune pentru problemele de securitate a sistemelor informatice și de comunicații care apar în activitatea curentă a instituțiilor de credit și definirea unor practici comune la nivelul sistemului bancar pentru prevenirea și rezolvarea acestor probleme.

COMISIA DE RESURSE UMANE

Comisia de resurse umane propune actualizarea ocupațiilor specifice din nomenclatorul COR și colaborează la elaborarea standardelor ocupaționale, analizând problemele aferente activităților de școlarizare și perfecționare a forței de muncă.

COMISIA DE SECURITATE BANCARĂ

Comisia de securitate bancară are ca preocupări securitatea fizică a instituțiilor de credit, întrunirile membrilor săi constituind un permanent schimb de experiență pe linia protecției băncilor, a organizării unor cursuri de specializare pentru responsabilii cu securitatea fizică în băncile comerciale.

COMISIA PENTRU CREDIT IPOTECAR

Comisia pentru credit ipotecar contribuie la alinierea legislației bancare naționale la Directivele europene în materie și soluționează problemele specifice domeniului, inclusiv prin participarea directă și nemijlocită la activitatea comisiilor de specialitate ale Federației Ipotecare Europene.

COMISIA DE COMUNICARE

Comisia de comunicare propune acțiuni sub egida ARB care prezintă activitatea comunității bancare și urmăresc consolidarea imaginii și reputației sistemului bancar românesc, promovarea unor proiecte de interes sectorial sau chiar național și educarea financiar-bancară a clienților.

COMISIA DE CONTABILITATE

Comisia de contabilitate are ca obiectiv principal pregătirea sistemului bancar pentru aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară și se ocupă de adaptarea și completarea legislației în domeniul contabilității în conformitate cu legislația europeană.

COMISIA DE AUDIT INTERN

Comisia de audit intern dezbate problemele cu care se confruntă băncile în materia auditului intern, aspectele legate de reglementările interne și internaționale în domeniu, oportunitățile de școlarizare și de certificare a funcției de auditor intern.

COMISIA PENTRU SISTEMUL DE RAPORTĂRI SIR-BNR

Comisia SIRBNR a avut o contribuție activă în faza de analiză a sistemului de raportare către BNR, prin propuneri referitoare la eliminarea redundanțelor și necorelărilor întâlnite în vechiul sistem, precum și propuneri și observații privind fișele indicatorilor, fișele de metadata și fișele raportărilor pentru noul sistem.

COMISIA ANTI-FRAUDĂ

Comisia antifraudă are ca obiectiv principal stabilirea de politici și practici comune în domeniul prevenirii și al combaterii fraudelor bancare pentru minimizarea impactului acestora asupra băncilor.

COMISIA DE NUMERAR

Comisia de numerar analizează și soluționează problemele care țin de operațiunile cu numerar în relația cu Banca Națională a României și între instituțiile de credit.

COMISIA DE RISC

Comisia de risc s-a constituit pentru a aborda subiecte legate de gestiunea tuturor tipurilor de risc din cadrul activității bancare și a eventualelor vulnerabilități ale sistemului financiar. Această comisie a preluat și problematica fostei Comisii Basel III.

COMISIA PENTRU PIEȚE DE CAPITAL ȘI TREZORERIE

Comisia piețe de capital și trezorerie dezbate problemele legate de operațiunile specifice acestei piețe, precum și reglementările interne și internaționale în domeniu.

COMISIA DE AFACERI DOCUMENTARE

Comisia de afaceri documentare se ocupă de problematica decontărilor comerciale internaționale.

LEGAL COMMISSION

The Legal Commission analyses and identifies solutions for the legal issues which concern the banking community, the legal and normative framework, bringing its contribution to aligning national banking legislation with the relevant European directives.

LEI OPERATIONS AND SETTLEMENT COMMISSION

The Lei Operations and Settlements Commission analyses the matters specific to settlement operations in the national currency (Credit Transfers, Direct Debits and debit instruments) and contributes to the amending and updating of specific regulations, including in self-regulatory processes.

LENDING COMMISSION

The Lending Commission debates on the specific issues facing this sector and contributes to improving the regulations relevant to lending and its ancillary business.

TAXATION COMMISSION

The Taxation Commission analyses taxation issues with direct impact upon the financial results of credit institutions and initiates proposals to amend and supplement fiscal legislation.

CARD OPERATIONS COMMISSION

The Card Operations Commission analyses the regulatory framework and practical, daily issues as regards card operations, monitors harmonisation with European standards of card operations and has been concerned with identifying common solutions to prevent and curb fraud in card operations, considering that it has been going up lately.

EUROPEAN FUNDS COMMISSION

The European Funds Commission contributes actively to improving the legal framework for raising European funds, together with all the parties involved, the aim being to enhance the absorption rate of European funds in Romania.

COMMISSION FOR THE SEPA PROJECT

The SEPA Commission is a consultative body set up by the RAB to implement the unique area for euro payments – Single Euro Payments Area SEPA - a project deployed by the European payment industry in order to harmonize and restructure national payment markets, by implementing new technical standards and common rules for payments' processing.

COMPLIANCE COMMISSION

The Compliance Commission has as main goal to consolidate the compliance function, to systematically adapt internal norms to the regulations in the field and to continue consultations with authorities having duties in the field of regulating, supervising and controlling.

BAD LOANS RETRIEVAL COMMISSION

The Bad Loans Retrieval Commission debates the specific problems this activity sector has to challenge and contributes to concluding the regulations regarding the recoverability of bad loans area.

SWIFT USERS GROUP

The SWIFT Users Group analyses the technical and operational issues of the SWIFT community, monitors the stages of the projects rolled out by the SWIFT community and organizes, periodically, training sessions with the participation of SWIFT experts.

IT&C SECURITY COMMISSION

The IT&C Security Commission has as goals to analyse and find common solutions to the IT&C security problems which occur in the everyday business of credit institutions and to define a common practice across the banking sector in preventing and solving these issues.

HUMAN RESOURCES COMMISSION

The Human Resources Commission proposes updating the jobs specific to the banking industry in the Classification of Occupations in Romania (COR) and collaborates in the drawing up of occupational standards, analysing issues pertaining to training the labour force.

BANKING SECURITY COMMISSION

The Banking Security Commission is concerned with the physical security of credit institutions, the meetings of its members constituting an ongoing exchange of experience regarding banks' protection, by organizing specialization training courses for the people in charge with the physical security of commercial banks.

MORTGAGE LENDING COMMISSION

The Mortgage Lending Commission contributes to aligning the national banking legislation with the European relevant Directives and solves the issues specific to this field, including by directly attending the activity of specialised commissions of the European Mortgage Federation.

COMMISSION FOR PUBLIC RELATIONS

The Commission for Public Relations proposes action under the RAB aegis which presents the activities of the banking community and works to consolidate the image and reputation of the Romanian banking sector, by promoting projects of sector or even national interest, and action with view to enhance customers' financial and banking education.

ACCOUNTING COMMISSION

The Accounting Commission has as main target preparing the banking sector for the implementation of International Financial Reporting Standards (IFRS) and deals with adapting and supplementing the legislation in the field of accounting, in line with European legislation.

INTERNAL AUDIT COMMISSION

The Internal Audit Commission debates upon the issues facing banks regarding internal audit, aspects related to the internal and international regulations in the field, the opportunities for training and certifying the internal auditor position.

SIRBNR REPORTING COMMISSION

The SIRBNR Reporting Commission has had an active contribution in the analysis stage of the reporting-to-NBR system, via proposals regarding eliminating redundancies and the lack of correlation existing in the old system, as well as proposals and remarks concerning the ratios' cards, the metadata cards and the reporting cards for the new system.

ANTI - FRAUD COMMISSION

The Anti-fraud Commission has as main goal to establish common policies and practices regarding the issues related to preventing and combating banking fraud in order to mitigate its impact upon banks.

CASH COMMISSION

The Cash Commission analyses and solves issues pertaining to cash operations in the relationship with the National Bank of Romania and with other credit institutions.

THE RISK COMMISSION

The Risk Commission was set up with a view to tackle upon topics related to the management of all risk types specific to banking and upon the potential vulnerabilities of the financial sector. This Commission deals also with the issues dealt with by the former Basel III Capital Accord Commission.

CAPITAL MARKET AND TREASURY COMMISSION

The Capital Markets and Treasury Commission debates matters related to operations specific to this market as well as internal and international regulations in the field.

DOCUMENTARY OPERATIONS COMMISSION

The Documentary Operations Commission deals with international settlement.

OBIECTIVE

ABORDARE STRATEGICĂ

Asociația Română a Băncilor, ca voce autorizată a industriei bancare din România, are ca principale obiective strategice alinierea la mediul sistemului bancar din zona Centrală și Est Europeană prin eficiență, competitivitate și stabilitate și contribuția la prosperitatea economică a României.

ARB promovează consolidarea unui mediu de afaceri sigur, predictibil, transparent și de încredere în România.

ARB urmărește poziționarea pe o linie de dialog constructivă, prin care sistemul bancar să se situeze în dialogul instituțional ca promotor al unor soluții în beneficiul consumatorilor și al economiei românești prin:

- O abordare strategică proactivă la nivelul ARB
- O comunicare constantă, integrată, proactivă

Sistemul bancar contribuie la bunăstarea consumatorilor și la dezvoltarea economiei prin:

- ▶ Creșterea incluziunii financiare
- ▶ Creșterea intermediarii financiare
- ▶ Reducerea riscurilor/barierelor
- Promovarea unor proiecte de anvergură națională și internațională:
  - ▶ Platforma de educație financiară
  - ▶ Agenda digitală
  - ▶ Creditarea prin:
    - Susținerea IMM-urilor
    - Susținerea creșterii absorbției fondurilor europene
    - Promovarea Parteneriatului Public Privat
  - ▶ Abordarea tip platformă, sinergie necesară pentru liniile și proiectele comune
- Poziționarea ARB ca o voce unitară a sistemului bancar
- Derularea proiectelor strategice și activitatea curentă a ARB structurată în jurul Comisiilor tehnice
- Derularea funcției de autoreglementare, audit și control al Schemelor Naționale de Plăți

OBIECTIVE STRATEGICE:

ALINIAREA LA MEDIUL SISTEMULUI BANCAR DIN ZONA CENTRALĂ ȘI EST EUROPEANĂ PRIN EFICIENȚĂ, COMPETITIVITATE ȘI STABILITATE

- Contribuția la adaptarea cadrului legislativ românesc la legislația europeană și transpunerea Directivelor Europene în spiritul în care au fost create
- Contribuția sistemului bancar ca principal finanțator al economiei românești la integrarea economică a României în zona centrală și est europeană
- Participarea la construcția mecanismelor europene și accesul direct la informații privind deciziile în acest domeniu - asigurarea dialogului, colaborării, schimbului de experiență și bune practici
- Promovarea sistemului bancar românesc ca parte activă a sistemului bancar european

CONTRIBUȚIA SISTEMULUI FINANCIAR BANCAR LA PROSPERITATEA ECONOMICĂ A ȚĂRII

- Educația Financiară
- ARB - partener de încredere al instituțiilor guvernamentale în stabilirea și adoptarea de măsuri și promovarea unei legislații care să stimuleze economia de piață în general și piața financiar-bancară în special
  - Poziționarea ARB ca partener de încredere în relația cu autoritățile publice (Parlament, Guvern, Ministere etc.)
  - Participarea activă a sistemului bancar în procesul de elaborare a politicilor economico-financiare, fiscale, etc. care au impact asupra acestuia
- Implicarea în alinierea la nivel european și la noile tendințe în domeniul plăților, precum și în dezvoltarea de produse inovative
- Conlucrarea cu băncile membre pentru menținerea unor standarde ridicate de siguranță a operațiunilor și activității bancare
- Aportul comunității bancare la dezvoltarea pieței de capital

VOCEA AUTORIZATĂ A INDUSTRIEI FINANCIAR-BANCARE

- Îmbunătățirea continuă a comunicării
- Creșterea transparenței activității bancare
- Eficientizarea fluxurilor bancare prin schimb de informații și bune practici
- Susținerea propunerilor comunității bancare de către companii specializate în domeniu
- Identificarea sectoarelor economice în contact direct cu băncile și dezvoltarea de alianțe cu acestea

OBJECTIVES

STRATEGIC APPROACH

The Romanian Association of Banks (RAB), as the authorised voice of the banking industry from Romania, has as main strategic objectives aligning itself to the environment of the banking sectors from Central and Eastern Europe via efficiency, competitiveness and stability, while contributing to Romania's economic prosperity.

RAB has been promoting the consolidation of a safe, predictable, transparent and reliable business environment in Romania.

RAB has as target positioning itself inside a constructive dialogue where the banking sector – in an institutional dialogue – is the promoter of solutions for the benefit of consumers and the Romanian economy, via:

- A proactive strategic approach RAB
- Constant, integrated, proactive communication

The banking sector contributes to consumers' welfare and to the development of the economy by:

- ▶ enhancing financial inclusion
- ▶ enhancing financial intermediation
- ▶ mitigating risks/barriers
- Promotion of projects of national and international scope:
  - ▶ platform for financial literacy
  - ▶ the digital agenda
  - ▶ lending with a view to:
    - support SMEs
    - support the enhancement of the European funds absorption
    - promote Public Private Partnerships
  - ▶ a platform-type approach, the synergy needed for common lines and projects
- RAB positioning itself as the uniform voice of the banking sector
- The deployment of strategic projects and RAB's current activity structured around its Technical Commissions
- The deployment of the self-regulating function, the audit and control of National Payment Schemes

STRATEGIC OBJECTIVES:

ALIGNING TO THE ENVIRONMENT OF THE BANKING SECTORS FROM CENTRAL AND EASTERN EUROPE VIA EFFICIENCY, COMPETITIVENESS AND STABILITY

- Contribution to adapting the Romanian legal framework to the European legislation and to transposing European Directives, by observing their spirit
- Contribution of the banking sector as main financier of the Romanian economy to Romania's economic integration in Central and Eastern Europe
- Participating to building European mechanisms and direct access to information concerning the decisions in this field – providing dialogue, collaboration, experience exchange and best practices
- Promoting the Romanian banking sector as an active component of the European banking sector

CONTRIBUTION OF THE FINANCIAL & BANKING SECTOR TO THE COUNTRY'S ECONOMIC PROSPERITY

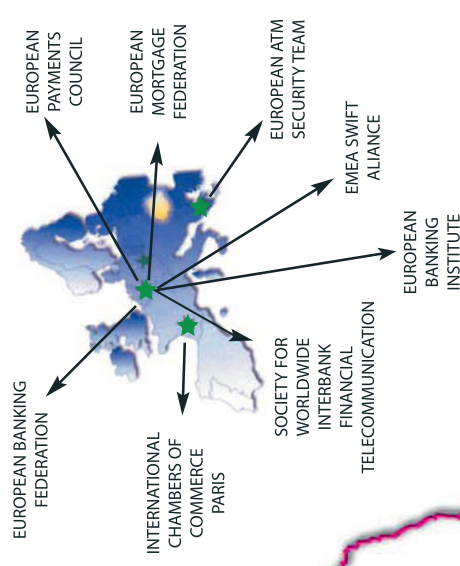
- Financial literacy
- RAB - a reliable partner for government institutions with a view to establishing and adopting measures and promoting legislation that would stimulate the market economy in general and the financial and banking market in particular
  - RAB positioning itself as a trustworthy partner in the relationship with public authorities (the Parliament, the Government, Ministries etc.)
  - Active participation of the banking sector to the process of drawing up economic, financial, fiscal etc. policies that impact this sector
- Implication in aligning to Europe and to the new trends in the field of payments and the development of innovative products
- Cooperation with member banks, with a view to maintaining high standards as regards the safety of banking operations and banking activity in general
- The contribution of the banking community for the development of the capital market

THE AUTHORISED VOICE OF THE FINANCIAL & BANKING INDUSTRY

- On-going communication improvement
- Enhancing the transparency of banking
- More efficient banking flows via information exchanges and best practices
- Supporting the proposals of the banking community by making use of specialised companies in the field
- Identifying the economic sectors that have direct contact with banks and developing alliances with them

REPREZENTARE ARB / THE RAB REPRESENTATION

Institutul Bancar Român

Comisia de agrementare a sistemelor de securitate mecanică

Programul Jeremie

Comitetul de Monitorizare POS CCE

Platforma de educație financiară

Consiliul Fiscal

Parchetul ICCJ - proiect parteneriat public - privat antifraudă

MECRMA - Grupul pentru evaluarea impactului economic al actelor normative asupra întreprinderilor mici și mijlocii (GEIEAN)

Platforma de Dialog Permanent și Colaborare - Ministerul Justiției și Mediului de Afaceri

Comisia pentru monitorizarea mecanismelor și instrumentelor de susținere a exportului

Asociația Română pentru Standardizare

Consiliul de export

Comitetul Național SEPA

Organizația Suport Aderare Scheme SEPA (NASO)

Comisia interinstituțională de elaborare a Strategiei Naționale de Export

Consiliul Consultativ pentru dezvoltarea IMM-urilor

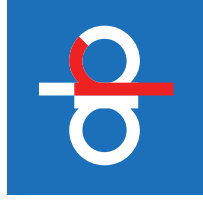
Consiliul Interinstituțional pentru Acordul de Parteneriat

Asociația Infocons - Proiectul European - SYPCIT (System for Prevention and Combat Identity Theft)

Comitetul de Coordonare al Evaluării Programului Operațional Competitivitate 2014 - 2020

Grup Național Membri SWIFT

Grup Național Utilizatori SWIFT

asociația română a băncilor

PERSPECTIVELE MACROECONOMICE ALE ROMÂNIEI

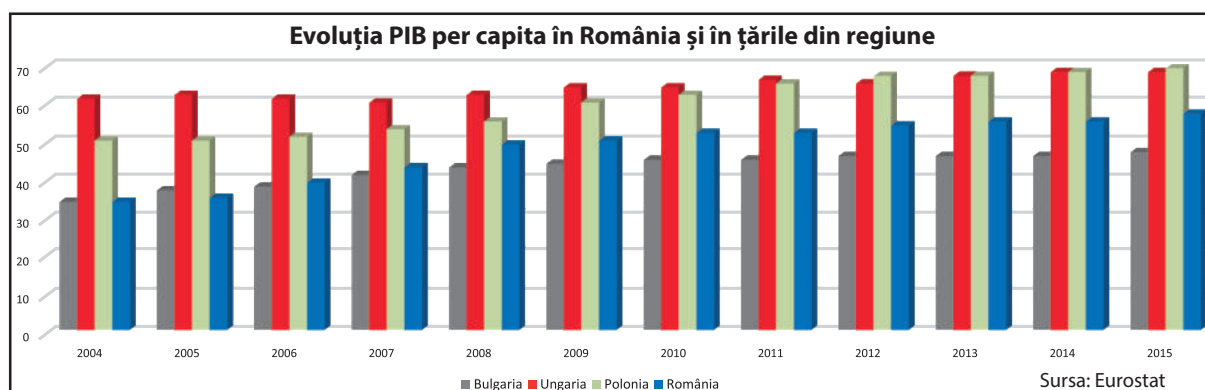

România a înregistrat o creștere economică de 4,8% în 2016 determinată de cererea internă. Estimăm că ascensiunea ciclică a economiei României din ultimii doi ani va continua și anul acesta și în 2018 când evoluția PIB ar putea fi de peste 4,5% în 2017 și 3,5-3,7% în 2018. PIB/capita în prețuri curente a ajuns la 28% din media Uniunii Europene în 2016 față de 26,4% în 2008, iar în puterea de cumpărare standard PIB/capita a ajuns la 59% în 2016 față de 49% în 2008.

În anul 2016, rata anuală a inflației și-a continuat tendința descrescătoare. Potrivit Eurostat, prețurile de consum măsurate prin IAPC (indicele prețurilor de consum armonizat) au scăzut la -1.1%. Rata șomajului a rămas aproape neschimbată în anul 2016, în jurul pragului de 5,5%. Poziția fiscală este sustenabilă, considerând că deficitul bugetar este sub 3% din PIB, dar în creștere față de nivelul de 1,5% din PIB în 2015 și că datoria publică este de sub 60% din PIB, aceste praguri fiind stabilite prin criteriile de convergență. Procentul datoriei publice din PIB este unul dintre cele mai scăzute din UE, de 37,6% din PIB în 2016 și se estimează că se va stabiliza sub 40% din PIB pe termen mediu. Deficitul de cont curent se situa la 1,4% din PIB în anul 2016. Conform unor previziuni recente

pentru anul 2017, deficitul prezent al contului curent se așteaptă să se situeze între 1% și 2% din PIB. Canalul reprezentat de fondurile europene nu este încă utilizat la potențialul său maxim, luând în considerare faptul că, în prezent, absorbția se situează la 89%. Comunitatea bancară din România este interesată în a contribui activ la îmbunătățirea cadrului general de atragere a fondurilor europene împreună cu toate părțile implicate, scopul fiind acela ca România să își mărească rata de absorbție a fondurilor europene.

Perspectivile pentru anul 2017 sunt legate de sănătatea sistemului bancar la nivel european și de încrederea investitorilor în evoluția statelor emergente în contextul incertitudinilor de creștere la nivel mondial, și aici așteptările sunt că vom asista la revizuirea cadrului macroprudențial. La capitolul vulnerabilități induse de decizii externe rămâne și ieșirea Marii Britanii din Uniunea Europeană. Testul AQR din anul 2018, evoluția dobânzilor, avansul creditelor noi cu două cifre, o relație mai bună cu clienții, pregătirea pentru implementarea IFRS9 din 2018 sunt, alături de provocările induse de evoluțiile externe, principalele preocupări la nivelul sistemului bancar pentru anul 2017.

MACROECONOMIC OUTLOOK FOR ROMANIA

Romania had economic growth standing at 4.8% in 2016, generated by domestic demand. We estimate that the cyclical going up of Romania's economy in the last two years will continue this year too, as well as in 2018, years when the GDP development could stand at over 4.5% in 2017 and 3.5 -3.7% in 2018.

GDP/capita in current prices reached 28% of the European Union average in 2016 compared to 26.4% in 2008, while the standard purchasing power GDP/capita stood at 59% in 2016 against 49% in 2008 against the same average.

In 2016, the annual inflation rate continued its downward trend. According to Eurostat, inflation measured by the HICP decreased to -1.1% in 2016.

Unemployment remained unchanged at around 5.5% in 2016.

Romania's fiscal standing is sustainable, considering that the budget deficit was 3% of GDP, nonetheless up compared to the 1.5% of GDP in 2015, and that the country's public debt was under 60% of GDP. With 37.6% of GDP, the level of public debt is one of the lowest in the EU in 2016, and is estimated to stabilise at below 40% in the medium term. The current account deficit was 1.4% of GDP in 2016.

According to recent forecasts for 2017, the current account deficit is expected to stay between 1% and 2% of GDP.

European funding is still not used to its maximum potential, taking into account that the current absorption rate stood at 89%. The banking community of Romania is interested in actively contributing to improving the general framework of raising European funds alongside all the parties involved, the purpose being to increase the absorption rate of European funds in Romania.

The outlook for 2017 pertains to the soundness of the banking sector across Europe and investors' trust in the development of emerging states in the context of uncertainties related to growth at global level; here, the expectations are that we will be witnessing the review of the macro-prudential framework.

As regards the vulnerabilities induced by external decisions, we have to take into account Brexit. The AQR test of 2018, the interest rates' development, the advance of new loans by two digits, a better CRM, the preparation to implement IFRS 9 in 2018 are, next to the challenges induced by external developments, the main concerns of the banking sector for 2017.

ÎN COMUNICAREA PROACTIVĂ, ROMÂNIA TREBUIE ANCORATĂ ÎN PERSPECTIVE TANGIBILE

A trecut aproape un deceniu de la debutul crizei. După opt ani de politică monetară relaxată la nivel mondial, viteza de creștere a investițiilor și a productivității nu a permis majorarea veniturilor pe cap de locuitor la un nivel satisfăcător. Economii europene recuperează în ritm moderat. Perspectiva de recuperare durabilă poate fi afectată, mai ales că acum revenirea economiilor globale este în formă de "L".

În parte, eficiența implementării reformelor este afectată de lipsa convergenței economice și de decalajele generate de barierele naționale. După criză s-a adăugat și creșterea protecționismului. Urmează perioada post easy money, fără a vorbi însă de momentul startului acesteia.

Revenirea economiilor la nivel mondial în formă de "L" este cauzată și de procesul de dezintermediere. În zona bancară am asistat la creșterea cerințelor de capital, noi reguli privind lichiditatea cu impact asupra maturității structurii de active, iar evaluarea riscului de credit este mult mai strânsă. Cu cât reglementările generează costuri suplimentare sistemului bancar, cu atât tendința va fi de raționalizare a alocării de

finanțare pe anumite zone. Capacitatea băncilor de a face față noilor cerințe în materie de necesar de capital, de lichiditate, de raportări conform noilor reguli este diferentiată, în condițiile în care toate acestea vin cu un cost. Vorbim de un cost pentru acționari în primă fază, dar acesta se transferă mai departe pe circuit către clienți și în final către economie. Răspunsul băncilor a venit prin reducerea mărimii bilanțurilor lor, în condițiile consolidării bazei de capital și prin reducerea activităților mai riscante în favoarea activităților de bază, mai puțin riscante. Stocul de credite bancare acordate companiilor non financiare europene a scăzut cu 10% în criză, în timp ce producția de credite noi a scăzut cu 40%.

Dacă la nivel european numărul instituțiilor de credit s-a redus cu aproximativ 20% în criză, în România numărul băncilor s-a redus cu 14%, de la 43 la 37, în perioada 2008 -2016 și trendul este de reducere ca urmare a fuziunilor.

Pentru unele bănci europene, soluția vine din schimbarea modelului de business, inclusiv prin creșterea digitalizării.

Traversăm o perioadă în care cererea de credit este redusă, iar reglementările noi frânează reluarea procesului. Capitalul nu mai circula cu viteză cu care eram obișnuiți înainte de criză, iar investițiile sunt sub potențial. Perioada dobânzilor mici a acoperit anumite riscuri pe zona debitorilor, dar a și creat altele pentru cei care au ales să investească în active cu risc mai mare.

Pe perioada crizei și post criză, și în România am asistat la o comunicare antagonistă care nu a adus beneficii nici populației, nici băncilor și nici economiei în ansamblu. Intermedierea financiară, calculată ca pondere a creditului neguvernamental în PIB, s-a redus în criză cu un sfert, la 29%. Chiar dacă economisirea internă a crescut cu 60% în ultimii opt ani, transferul capitalului nu s-a mai produs la intensitatea de dinainte de criză. Și asta în condițiile în care sistemul bancar românesc este unul dintre cele mai bine capitalizate și cu cel mai ridicat nivel de lichiditate din Uniunea Europeană.

Intermedierea financiară asigură transferul capitalului dar și al riscului între debitori și deponenți. Dacă nu circula, capitalul nu aduce valoare adăgată nici pentru cine îl deține, nici pentru cei care l-ar putea împrumuta și nici pentru economia României. Creditarea responsabilă trebuie asumată corespunzător, fiind cheia dezvoltării economice fiindcă antrenează pe orizontală întreaga economie. De menționat că pe perioada crizei, România nu a fost nevoită să sprijine din bani publici sectorul bancar.

Morala acestor evoluții este că ar trebui să ne preocupe, inclusiv pe zona de legiferare, soluționarea problemelor persoanelor care întâmpină dificultăți reale prin acțiuni reactive cum ar fi restructurările pe care le aplică băncile încă de la debutul crizei, dar și proactive prin creșterea nivelului de educație financiară.

Asociația Română a Băncilor și-a propus să contribuie la creșterea gradului de educație financiară, stimulând creșterea gradului de bancarizare, la peste 70% în 2020 de la puțin peste 62% în 2014, și accesul la produsele bancare și beneficiile oferite de acest acces.

Așa cum ați văzut, industria bancară este preocupată de recâștigarea încrederii, iar educația financiară este unul dintre pilonii pe care ne bazăm alături de o comunicare intensă și conduita în acest demers.

Ar trebui să acordăm o mai mare importanță comunicării, acțiunii în sine, dar și rezultatului acesteia. Considerăm că ar trebui să apăsăm cu toții pe pedala proactivității în comunicare. Este nevoie de creșterea încrederii. România trebuie ancorată în perspective credibile, tangibile și constructive.

Reducerea decalajelor în perioada post easy money este o acțiune mult mai complexă care trebuie coordonată strategic.

S-a vorbit despre oportunitatea de ancorare a României în două obiective majore: aderarea României la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică și intrarea României în zona euro. Implementarea angajamentelor permite reducerea decalajelor și creșterea PIB per capita, adică creșterea bunăstării economice. În România, PIB/capita exprimat în puterea de cumpărare standard a ajuns la 59% din media UE în 2016, față de 49% în 2008. România trebuie să-și cadeneze pașii pentru recuperarea decalajelor în raport cu Uniunea Europeană. Ponderea persoanelor expuse riscului sărăciei sau excluziunii sociale în România este de 37,4% din populația totală, față de 23,7% în UE, la nivelul anului 2015.

Instituțiile de credit au o contribuție substanțială la creșterea economică și la reducerea excluziunii sociale și financiare și în acest moment dispunem de toate resursele pentru a îndeplini acest mandat de finanțator.

Creșterea competitivității României implică reforme structurale în condițiile în care contextul internațional este în continuare incert. Este nevoie de planificare strategică sistematică, fiind prevăzută astfel și o predictibilitate necesară pe zona legislativă, atât pentru statul român, cât și pentru investitori.

IN PROACTIVE COMMUNICATION, ROMANIA NEEDS TO BE ANCHORED IN TANGIBLE PERSPECTIVES

Almost a decade has passed since the triggering of the crisis. After eight years of accommodative monetary policy at global level, the growth rate of investments and of productivity has not allowed for the raising of revenues per capita to a satisfactory level. European economies have been catching up at a moderate pace. The sustainable catching up outlook could be affected, all the more that, nowadays, the recovery of global economies is L-shaped.

To a certain extent, the efficiency of implementing reforms has been affected by the lack of economic convergence and by the gaps generated by national barriers. Post crisis, enhanced protectionism was added. We will have the post easy money period, but we would not talk about its start.

The L-shaped economic recovery at global level has been caused, among others, by the disintermediation process. In banking, we have been witnessing enhanced capital requirements and new rules regarding liquidity with impact upon the maturity of assets' structure, while credit risk assessment has been much

tighter. The more additional costs for the banking sector are generated by regulations, the stronger the rationalization trend will be when it comes to allocating financing for certain areas. Banks' capacity to face the new requirements as regards capital, liquidity or reporting in conformity with the new regulations is differentiated, contemplating the fact that all these bear some costs. In a first stage, it is a cost for the shareholders, but this cost is then transferred in the circuit to customers and, in the end, to the economy. Banks' answer has been the shrinking of their balance sheets, taking into account the consolidation of the capital base next to cutting riskier activities in favour of the core activities that are less risky. The stock of bank loans granted to European non-financial companies went down by 10% during the crisis, while the new loans level dropped by 40%.

If, at European level, the number of credit institutions went down by about 20% during the crisis, in Romania, the number of banks shrank by 14%, i.e. from 43 to 37 during 2008–2016 and this downward trend goes on, due to mergers.

For some European banks, the solution comes from changing their business model, including by enhancing digitalization.

We have been witnessing a period of weak loan demand while the new regulations slow down the picking up of the process. Capital does not move with the speed we were used to before the crisis, while investments are under their potential. The period of low interest rates has covered certain risks for debtors but, at the same time, has generated new ones for those who opted to invest in riskier assets.

During the crisis and post crisis as well, in Romania too, we have witnessed an antagonistic communication that meant no benefits for the population, for banks or for the economy on the overall. Financial intermediation, calculated as weight of non-governmental credit against the GDP, shrank by a quarter to 29%. Even if domestic saving went up by 60% in the last eight years, the capital transfer did not occur as intensely as prior to the crisis. And we must remember that the Romanian banking sector is one of the best capitalized sectors and has the highest liquidity level in the European Union.

Financial intermediation provides capital transfer but also the transfer of risk between borrowers and depositors. If capital does not move, it does not bring added value for its owner, for those who could borrow it or for the economy of Romania. Accountable lending must be undertaken in an appropriate manner, this being the key for economic development as it involves horizontally the entire economy. We need to again underline the fact that during the crisis, Romania did not need to bail out with public money the banking sector.

The morale of these developments is that we should be concerned – including those who write laws – to solve the problems of the borrowers who have real difficulties via reactive action such as the restructuring that banks have been granting since the beginning of the crisis, but also via proactive action by enhancing financial literacy.

The Romanian Association of Banks intends to contribute to enhancing financial literacy, by stimulating

bank intermediation to over 70% by 2020 from a little over 62% in 2014 and by granting access to banking products and to the benefits generated by such access. As you have seen, the banking industry has been concerned with regaining trust - and financial literacy is one of the pillars we rely on, next to intense communication and a certain type of conduct during this action.

We should give more importance to communication, to the action itself but also to its outcome. We consider that we should all use proactivity in communication. There is need for more trust. Romania must be anchored in credible, tangible and constructive perspectives.

Shrinking the gaps during the post easy money period is a very complex action which must be strategically coordinated.

There were talks about the opportunity of anchoring Romania in two major objectives: Romania's joining the Organization for Economic Cooperation and Development and Romania's joining the euro area. The implementation of the country's commitments allows for the reduction of the gaps and the increase of the GDP per capita, i.e. more economic welfare. In Romania, GDP/capita expressed in the standard purchasing power reached 59% of the EU average in 2016, compared to 49% in 2008. Romania must keep step in order to close the gaps against the European Union. The weight of the people exposed to poverty risk or to social exclusion in Romania amounted to 37.4% of total population, against 23.7% in the EU, in the year 2015.

Credit institutions have a substantial contribution to economic growth and to mitigating social and financial exclusion; currently, we have all the resources needed to carry out this mandate of financier.

Enhancing Romania's competitiveness implies structural reforms while contemplating the fact that the international context keeps being rather uncertain. We need systematic strategic planning – with a necessary legal predictability for both the Romanian state and investors alike.

EVOLUȚIA SECTORULUI BANCAR

Sistemul bancar românesc și-a menținut stabilitatea structurală pe parcursul anului 2016, nivelul indicatorilor de solvabilitate și lichiditate fiind la un nivel adecvat, indicatorul de lichiditate imediată fiind de 40%. Indicatorul de solvabilitate la nivelul sistemului bancar era de 19,83%, la finele lunii iunie 2017. Menținerea indicatorului de solvabilitate peste dublul pragului minim stabilit conform cadrului de reglementare european CRD IV/CRR, de 8%, s-a făcut în principal prin aport de capital suplimentar din partea acționarilor.

În perioada crizei economico-financiare, România nu a fost nevoită să sprijine din bani publici sectorul bancar, iar acționarii băncilor au contribuit cu capital suplimentar. În perioada 2008-2016, capitalul social a fost majorat de către bănci cu 3,5 miliarde euro.

Anul 2016 a fost, pentru piața bancară, primul an de revenire la o profitabilitate operațională reală, pe care nu o mai avusese de câțiva ani, pe fondul reducerii costului riscului. ROA a ajuns la 1,10% și ROE la 10,42%.

Sectorul bancar a performat corespunzător pe parcursul anului trecut, în condițiile în care s-a continuat procesul de optimizare a calității portofoliului de active. Rata creditelor neperformante s-a redus de 2,3 ori față de maximul înregistrat în 2014.

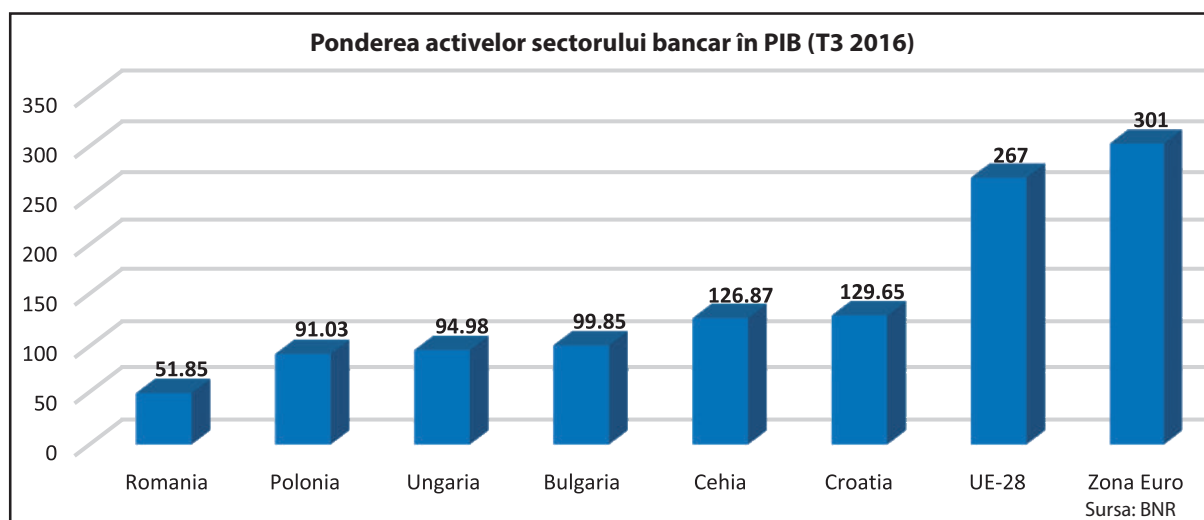
Rata creditelor neperformante potrivit definiției ABE s-a redus la 9,46%, la finele lunii decembrie 2016 și la 8,32% în iunie 2017. Pentru anul 2017 este foarte posibil să asistăm în continuare la o reducere a ratei creditelor neperformante, către zona de mijloc a intervalului, atât prin acțiuni ale sistemului bancar de curățare a bilanțurilor, cât și prin revigorarea pieței secundare de vânzare a garanțiilor materiale aflate în diverse faze de executare.

La aproape un deceniu de la debutul crizei financiare mondiale, cerințele de capital au crescut, au fost introduse noi reguli privind lichiditatea cu impact asupra maturității structurii de active, iar evaluarea riscului de credit este mult mai strânsă.

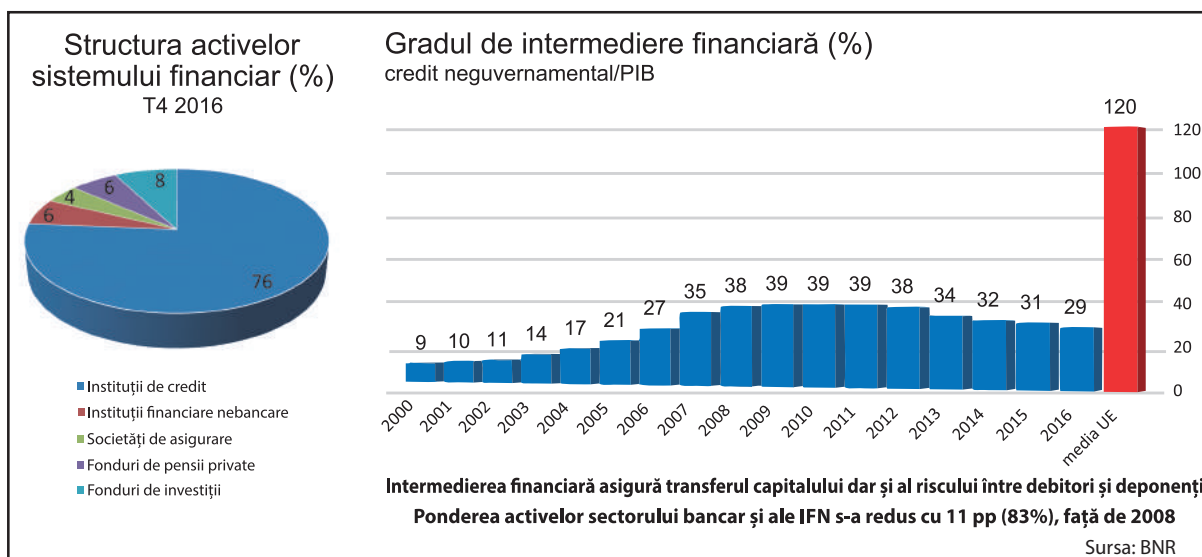
Instituțiile de credit au o contribuție substanțială la creșterea economică și la reducerea excluziunii sociale și financiare. Trebuie să creștem intermedierea financiară, de la cel mai scăzut nivel din Uniunea Europeană (29 %) către o zonă mai apropiată țărilor cu care ne comparăm, sau măcar la nivelul înregistrat în 2008 acela de 40% credit neguvernamental ca și procent din PIB. Chiar dacă economisirea internă a crescut cu 60% în perioada 2008-2016, până la 61 mld. euro, transferul capitalului nu s-a mai produs la intensitatea de dinainte de criză. Ponderea activelor totale ale sectorului bancar din PIB s-a redus în ultimii 5 ani cu 14,1 pp, la 54,8 % la finele anului 2016.

Am asistat practic la o retragere ordonată determinată în principal de absența oportunităților de plasament sau de condiții mai puțin favorabile de rentabilitate a capitalului. Astfel, putem spune că România a trecut peste pericolul retragerilor dezordonate care au afectat finanțarea băncilor în anii de criză, dar tendința de reducere a expunerii este în continuare prezentă. În aceste condiții, este de datoria băncilor să își asigure finanțarea din surse locale, iar faptul că sistemul bancar din România a revenit pe profit, ba chiar mai mult profitabilitate operațională, este un indicator foarte bun legat de aceste riscuri.

Situația poate fi parțial explicată de inițiativele legislative cu aplicare retroactivă care au avut tendința de a afecta stabilitatea sectorului financiar și au influențat previzibilitatea și percepția investitorilor.

Anul 2016 a generat o complexitate de abordări în planul imaginii Asociației Române a Băncilor și a comunității bancare în integralitate. Pe de o parte, 2016 a fost un an al unei comunicări antagoniste, ARB și băncile fiind puse în situația să explice mai mult date fiind legile promovate în perioada preelectorală, iar pe de altă parte din 2011 până în 2016 nivelul de încredere ridicată pe care îl are clientul în sistemul bancar a crescut de la 33% la 40%, potrivit studiului GFK realizat pentru ARB.

Perspectivile pentru anul 2017 sunt poate mai mult ca niciodată legate de încredere, ca atribut principal al pieței financiare, încrederea în sănătatea sistemului bancar la nivel european, încrederea investitorilor în evoluția statelor emergente în contextul incertitudinilor de creștere la nivel mondial, și, poate, aici, cred că vom asista la revizuirea cadrului macroprudențial, reconstruindu-se în final încrederea de care este nevoie între clienți și bănci. ARB are misiunea de a contribui la reconstrucția climatului de încredere dintre sectorul bancar și consumatori, inclusiv prin programe de educație financiară.

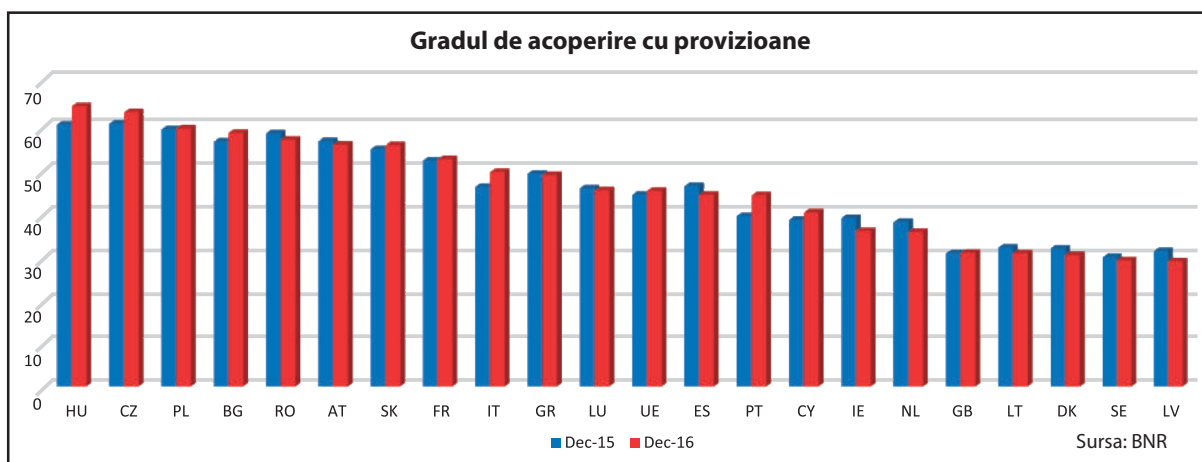
La capitolul vulnerabilități induse de decizii externe rămâne și ieșirea Marii Britanii din Uniunea Europeană.

Testul AQR din anul 2018, evoluția dobânzilor, avansul creditelor noi cu două cifre, o relație mai bună cu clienții, pregătirea pentru implementarea IFRS9 din 2018 sunt, alături de provocările induse de evoluțiile externe, principalele preocupări la nivelul sistemului bancar pentru anul 2017.

Impactul Brexit-ului este încă analizat la nivel de industrie și depinde de modul în care se vor încheia negocierile dintre UE și Marea Britanie și de capacitatea UE de a adopta politici care să continue procesul de integrare. Deși implicațiile nu se vor manifesta decât în mică măsură în viitorul apropiat, România va trebui să își calibreze politicile pe termen mediu și lung pornind de la provocările majore cu care se confruntă spațiul comunitar.

Băncile adoptă noi modele de business și strategii în conformitate cu noile cerințe de reglementare europene și în funcție de competiția în creștere. Trebuie să facem cât mai mulți pași ca să contribuim la creditarea economiei, să participăm cât mai mult la formarea PIB și la creșterea incluziunii financiare. Sistemul bancar poate să-și demonstreze încă o dată capacitatea și disponibilitatea de a participa la creșterea economică.

Structura

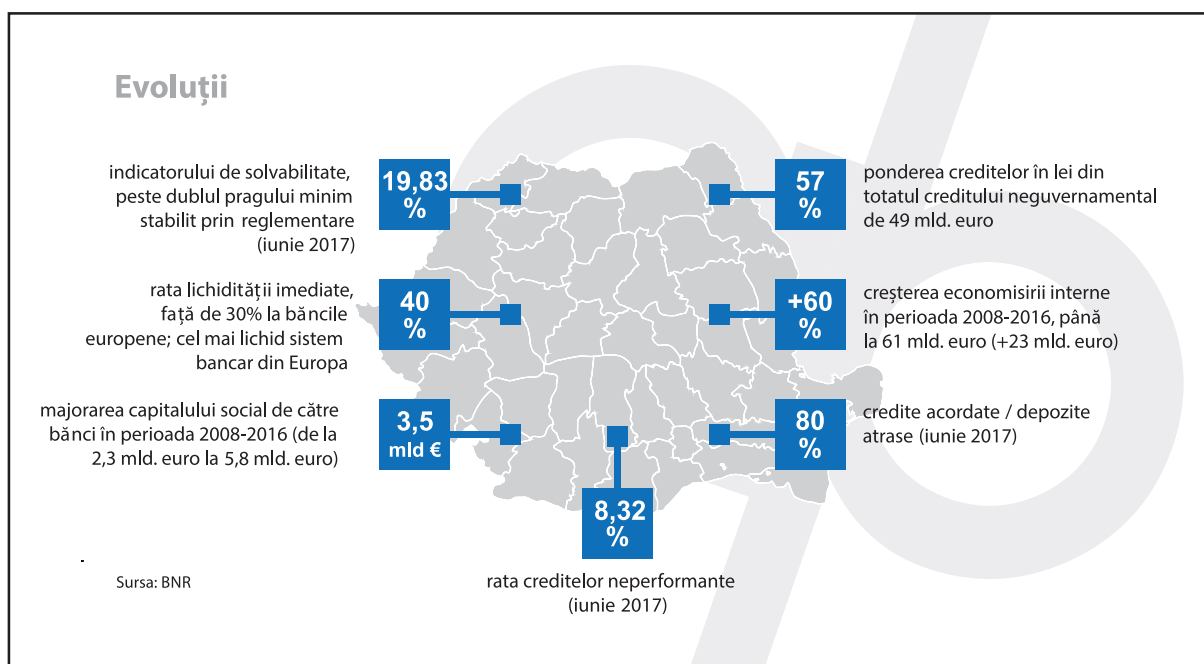
Aproximativ 91% din activele sistemului bancar (aprox. 87 miliarde euro) sunt deținute de instituții cu capital străin, potrivit datelor BNR la luna iunie 2017. Sistemul bancar este marcat de o perioadă în care fuziunile și achizițiile vor conduce la o mai mare concentrare, numărul instituțiilor de credit în sistemul bancar românesc fiind în prezent de 36 în prezent, față de 43 de bănci înainte de criză.

Structura sectorului bancar românesc la finele anului 2016 includea 37 de bănci din care două bănci cu capital integral sau majoritar de stat, trei instituții de credit cu capital majoritar privat autohton, 24 de bănci cu capital majoritar străin și 8 sucursale ale unor bănci străine.

Grupa băncilor cu active de peste 5% în volumul total al activelor sistemului deține o pondere de 73,3% la finele anului 2016, în creștere cu 2 puncte procentuale comparativ cu decembrie 2014, în timp ce grupa băncilor de mărime mijlocie (cu active cuprinse între 1% și

5%) deținea 20,4% (în scădere cu 2 puncte procentuale față de decembrie 2014), iar cea a băncilor cu active sub 1% avea o pondere de 6,3%, potrivit Raportului Băncii Naționale a României. Datele BNR arată că volumul capitalului social al sectorului bancar românesc era la 31 decembrie 2016 de 25,75 miliarde lei.

Rețeaua bancară totaliza aproximativ 4.841 de unități, în timp ce numărul de angajați era de cca 55.400 la nivelul lunii decembrie 2016. Credem însă că reducerea amprentei sucursalelor va continua – poate nu din aceleași considerente de reducere de costuri, ci din considerente de creștere a importanței unui canal de distribuție prin comparație cu celălalt. Aici vorbim despre digitalizare, a doua tendință pe care o vom vedea în continuare și care vine ca urmare a răspunsului băncilor la o nevoie a clienților – aceea de a dedica un volum de timp cât mai redus în gestionarea relației cu banca.

DEVELOPMENTS IN THE BANKING SECTOR

The Romanian banking sector maintained its structural stability during 2016, the level of the solvency and liquidity ratios standing at adequate levels with the quick ratio being 40%. The solvency ratio across the banking sector stood at 19.83% at the end of June 2017. Maintaining the solvency ratio over the double of the minimum threshold of 8% established in conformity with the European regulatory framework CRD IV/ CRR was made mainly via the shareholders' additional capital contributions.

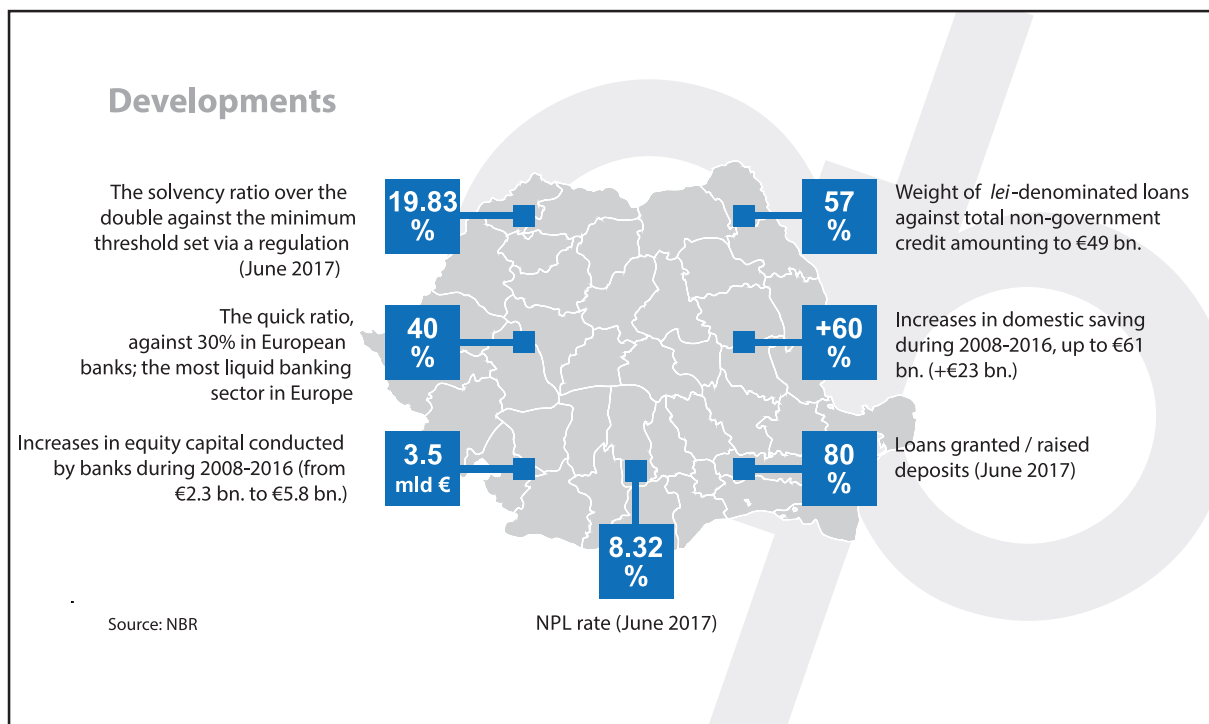
During the economic and financial crisis, Romania did not need to bail out the banking sector with tax payers' money while bank shareholders contributed with additional capital. During 2008-2016, banks increased their equity capital by €3.5 billion.

For the banking market, 2016 was the first year of the real operational profitability that banks had not had for a couple of years now, contemplating the going down of risk costs. ROA reached 1.10% and ROE stood at 10.42%. The banking sector had an adequate performance last year, taking into account that the process of optimizing the asset portfolio quality continued. The NPL rate went down by 2.3 times compared to its maximum registered in 2014.

The NPL rate, according to the EBA definition, shrank to 9.46% at the end of December 2016 and to 8.32% in June 2017. For 2017, we could continue to witness the reduction of the NPL rate i.e. to the middle of the interval, both due to the banking sector's cleaning their balance sheets and due to the pickup of the secondary market for selling the property pledged as collateral and which is in diverse execution stages.

After almost a decade since the start of the global financial crisis, capital requirements were increased and new rules for liquidity were introduced, with impact upon asset maturity while credit risk assessment is much tighter. Credit institutions have had a substantial contribution to economic growth and to the reduction of social and financial exclusion.

We must enhance financial intermediation from the lowest level in the European Union (29 %) to a level closer to the countries we are compared with, or at least to the level registered in 2008, i.e. 40% non-government credit as percentage of the GDP. Even if domestic saving went up by 60% during 2008-2016 to €61bn., capital transfer did not happen at the same intensity as before the crisis. The weight of the banking sector's total assets against the GDP shrank in the last 5 years by 14.1% to 54.8 % at the end of 2016.

Actually, we have witnessed an orderly withdrawal generated mainly by the absence of opportunities for placement or by less favourable conditions for return. Thus, we could say that Romania is no longer under the danger of the disorderly withdrawals that have affected the funding of banks during the crisis years, but the trend of reducing exposure continues to be present. Under these circumstances, banks must provide funding from local sources and the fact that the banking sector from Romania is profitable again - and we have even operational profitability again - is a very good indicator regarding these risks.

The situation can be partly explained by the legal initiatives with retroactive enforcement which tended to affect the financial sector's stability and which affected predictability and investors' perception. 2016 generated many complex approaches as regards the image of the Romanian Association of Banks and of the entire banking community. On the one hand, 2016 was the year of antagonistic communication, RAB and banks being forced to explain more, contemplating the laws promoted during the pre-election period. On the other hand, from 2011 to 2016, the high level of trust customers had in the banking sector went up from 33% to 40%, according to the GFK survey conducted for RAB.

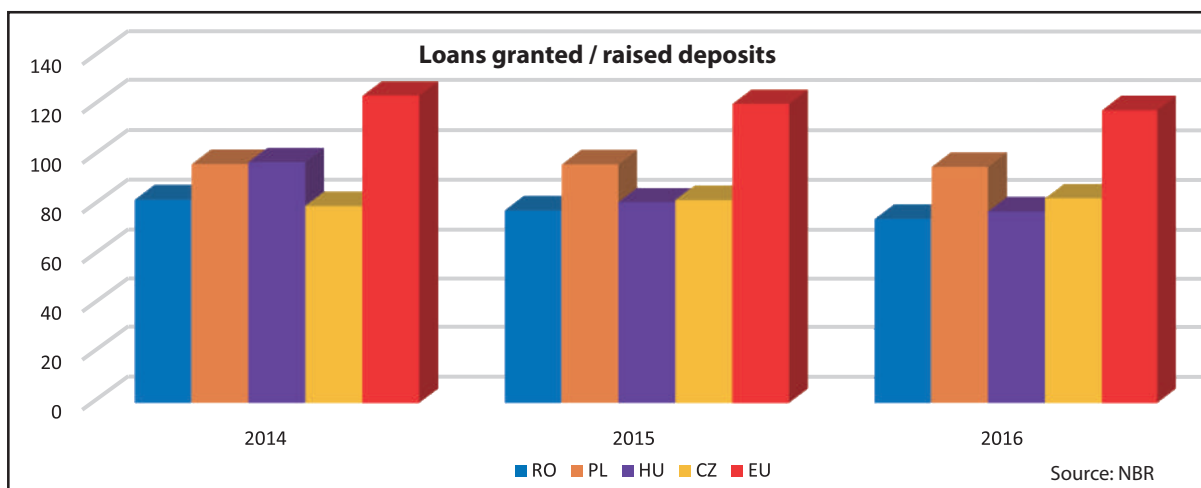
The outlook for 2017 is more than ever linked to trust as the main characteristic of the financial market. Trust in the soundness of the European banking sector, investors' trust in the development of emerging countries in the context of uncertainties regarding global growth - and here we are of the opinion that, maybe,

we will witness the reviewing on the macro-prudential framework, thus rebuilding at the end of the day the trust needed between customers and banks.

The RAB has the mission to contribute to the rebuilding of the climate of trust between the banking sector and consumers, including via financial literacy programmes. As regards the vulnerabilities induced by external decisions we continue to have Brexit. The AQR test of 2018, interest rate developments, the two-digit advance of new loans, a better relationship with customers, preparing for the implementation of IFRS9 starting with 2018 are next to the challenges induced by external developments the main concerns of the banking sector for 2017. The Brexit impact is still being analysed by the industry and depends on the way in which the negotiations between the EU and the UK will be finalized and on the EU's capacity to adopt policies that continue the integration process. Although the implications will not become visible in the near future, Romania will have to calibrate its policies on medium and long term starting from the major challenges confronting the European community.

Banks adopt new business models and strategies in line with the new European regulatory requirements and function of an increasing competition. We must take many steps so as to contribute to lending to the economy, to participate as much as possible to the GDP formation and to enhance financial inclusion. The banking sector can demonstrate but once again its capacity and availability to participate to economic growth.

Structure

About 91% of the banking sector's assets (approx. €87 billion) are held by institutions with foreign capital according to the NBR data for June 2017. The banking sector is marked by a period when mergers and acquisitions lead to more concentration, the number of credit institutions in the Romanian banking sector being currently 36 compared to 43 banks before the crisis. The structure of the Romanian banking sector at the end of 2016 included 37 banks of which 2 banks with fully or majority state-owned capital, 3 credit institutions with majority private domestic capital, 24 banks with majority foreign capital and 8 branches of some foreign banks.

The group of banks owning assets of more than 5% of total assets of the sector had a weight of 73.3% at the end of 2016, up by 2% compared to December 2014,

while the group of middle-sized banks (with assets between 1% and 5%) had 20.4% (down by 2% compared to December 2014) and the banks with assets under 1% had a weight of 6.3%, according to the National Bank of Romania report. The NBR data shows that the volume of the equity capital in the Romanian banking sector was on 31 December 2016 of 25.75 billion lei.

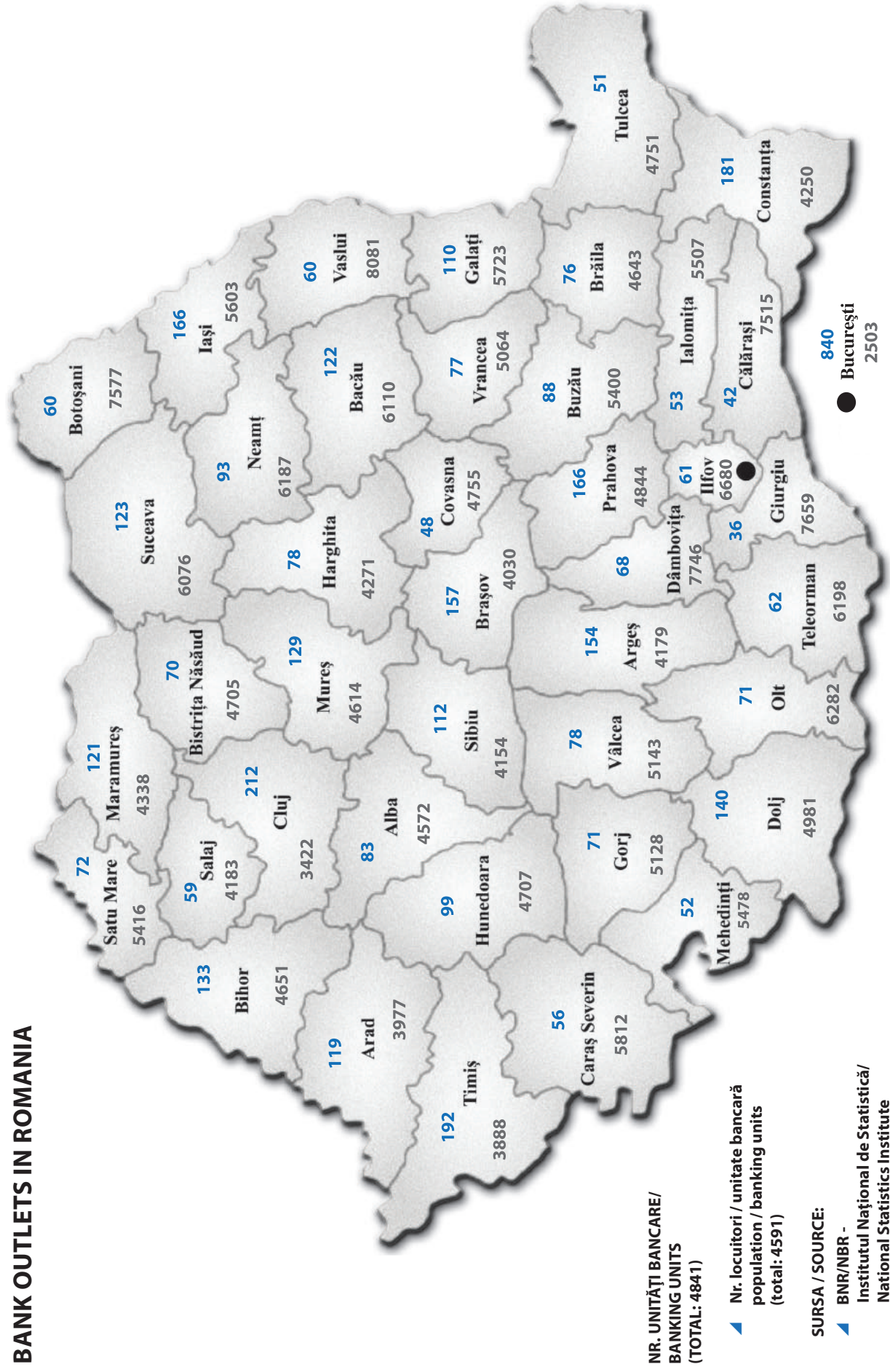
The banking sector totalled about 4,841 outlets, while the number of employees was about 55,400 at the end of December 2016. We are of the opinion that the mark of the branches will continue to go down – maybe not due to cost reduction but rather due to an enhanced importance of a distribution channel compared to another. And here we have in mind digitalization, the second trend that we will continue to see and which is banks' response to customers' needs – namely to dedicate a volume of time as short as possible when they have to manage their relationship with their bank.

Aggregate Indicators for Credit Institutions (banks, foreign banks' branches and Creditcoop)

Source: NBR

	Dec. 2016	June 2017
Number of credit institutions	37	36
of which foreign banks' branches	8	8
Total net assets (RON bill.)	393.6	398.6
Assets of private-owned institutions (% in total assets)	91.8	91.5
Assets of foreign-owned institutions (% in total assets)	91.3	91
Capital Adequacy Ratio (≥8%) (%)	19.68	19.83
Leverage Ratio (%)	8.92	9.12
ROA (%)	1.08	1.36
ROE (%)	10.42	12.91
Operating income / operating expenses (%)	188.57	179.79
Loan-to-Deposit Ratio (%)	79.05	79.99
Non-performing loans ratio based on EBA's definition (%)	9.62	8.32

BANK OUTLETS IN ROMANIA

Abordare strategică / Strategic approach

Rolul băncilor în creșterea prosperității economice / Banks' role in enhancing economic prosperity

**Educație financiară /
Financial literacy**

**Agenda digitală /
Digital agenda**

Bunăstarea economică poate
fi considerată obiectiv național /
*Economic welfare can be considered a
national objective*

ARB promovează un dialog deschis și
constructiv cu toți factorii de decizie
instituțională /
*RAB has been promoting an open,
constructive dialogue with all
institutional decision-makers*

*RAB has been promoting an open,
constructive dialogue with all
institutional decision-makers*

ARB are **23** de comisii
și peste **800** de specialiști /
*RAB has **23** commissions
and over **800** experts*

prosperitate /
prosperity

**Creditare PPP /
Lending PPPs**

**Fonduri europene /
European funds**

**Creditare IMM /
Lending SMEs**

ANCORE / ANCHORS

■ Aderarea României la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică /
Romania's joining the Organization for Economic Cooperation and Development

■ Intrarea României în zona euro / *Romania's joining the euro area*

EDUCAȚIA FINANCIARĂ

Educația financiară din România se situează pe unul din locurile codașe, la nivel mondial - respectiv pe poziția 123 din 143 de țări și pe ultimul loc în Uniunea Europeană. România este poziționată la urma clasamentelor europene în materie de intermediere și incluziune financiară. Aproximativ 40% dintre românii adulți nu sunt bancarizați, în condițiile în care în state dezvoltate precum Austria și Germania, ponderea persoanelor nebankarizate este de sub 1%. Media statelor Uniunii Europene în ceea ce privește incluziunea financiară este de 90%. Strategia de dezvoltare a României ar trebui să includă tactici de atenuare a deficitelor în raport cu mediile europene, inclusiv pe această linie a educației financiare.

România are cel mai scăzut nivel de bunăstare din Uniunea Europeană, iar soluția este tratarea cauzelor care plasează țara noastră pe această poziție. PIB/capita în prețuri curente a ajuns la 28% din media Uniunii Europene în 2016 față de 26,4% în 2008, iar exprimat în puterea de cumpărare standard PIB/capita a ajuns la 59% în 2016 față de 49% în 2008.

Convingerea noastră este că prin aportul tuturor părților pot fi identificate cele mai bune recomandări de evoluție pe coordonata politicilor publice cu impact asupra domeniului educației pe zona financiar-bancară și implicit a bunăstării economice a românilor.

Platforma de Educație Financiară

Industria financiară din România și toți stakeholderii acesteia și-au asumat leadershipul comun al unui proiect mobilizator în interesul românilor prin inițiativa public-privată Platforma de Educație Financiară. Obiectivul agregator al partenerilor Platformei este creșterea nivelului de educație financiară în România.

Sunt necesare eforturi susținute pentru a reduce decalajul și o abordare pentru promovarea integrată a proiectelor stakeholderilor industriei financiare. Inițiativa public-privată urmărește îndeaproape respectarea principiilor Strategiei Naționale privind Educația Financiară elaborate la nivelul OECD.

Platforma de Educație Financiară reprezintă un catalizator pozitiv al eforturilor pe care le depun actorii pieței financiare în sfera proiectelor de educație. Promovarea integrată a proiectelor stakeholderilor industriei financiare din România se va concretiza într-un parteneriat între toate zonele de business financiar și autorități axat pe explicarea clară a produselor financiare către consumatori.

Fiecare lider dintre stakeholderii pieței financiare își concentrează și cadențează eforturile spre obiectivul comun al Platformei.

.....

În practică vom asista la o ofertă de informații pentru consumatori prin proiecte dinspre piața bancară, piața de capital, piața de asigurări, piața de pensii private și piața de leasing. În unele situații, proiectele vor fi complet integrate. Proiecte comune vor exista și pe zona de educație financiară antreprenorială, unde nevoia este la fel de crescută.

Identificarea nevoilor populației și a canalelor de comunicare s-a realizat prin elaborarea unei cercetări de piață. GfK România a realizat cercetarea de piață „Educație financiară”, datele relevate în studiul din 2016 fiind comparabile cu cele incluse în cercetarea de piață din anul 2011. În ultimii cinci ani, a crescut percepția privind responsabilitatea instituțiilor în legătura cu educarea populației în domeniul financiar. Școala este considerată instituția cea mai responsabilă de educare, iar această percepție a crescut comparativ cu 2011 (de la 53% la 79%). În baza acestei cercetări de piață s-a realizat o matrice de proiecte prioritare pentru industria financiară ce va asigura țintirea și segmentarea publicului în funcție de nevoi și abilități. În pasul următor, industria financiară va lansa proiectele concrete. În semestrul doi al anului 2017, industria financiară va lansa un manual practic de educație financiară.

Manualul va fi lansat sub brandul Platforma de Educație Financiară și reprezintă o premieră pentru industria financiară din România în materie de proiecte educaționale în beneficiul clienților. Mizăm pe o colaborare interinstituțională care să vizeze promovarea

conținutului acestui manual la nivelul diverselor eșaloane de învățământ. Asociația Română a Băncilor dorește să-și aducă contribuția la elaborarea, alături de Ministerul Educației Naționale, de concepte financiare simple, inclusiv exerciții, care să fie incluse în programa școlară, tocmai pentru a spori competențele elevilor din școala primară și gimnazială pe zona financiară. Considerăm că Asociația Română a Băncilor are un impact pozitiv în educație și în informarea consumatorilor și ne dorim să putem ajuta noile generații să conștientizeze drepturile lor, beneficiile pe care le pot obține, dar și obligațiile și riscurile implicite cu care se vor confrunta la maturitate, atunci când vor avea în vedere atât bunăstarea proprie, cât și pe cea a familiei.

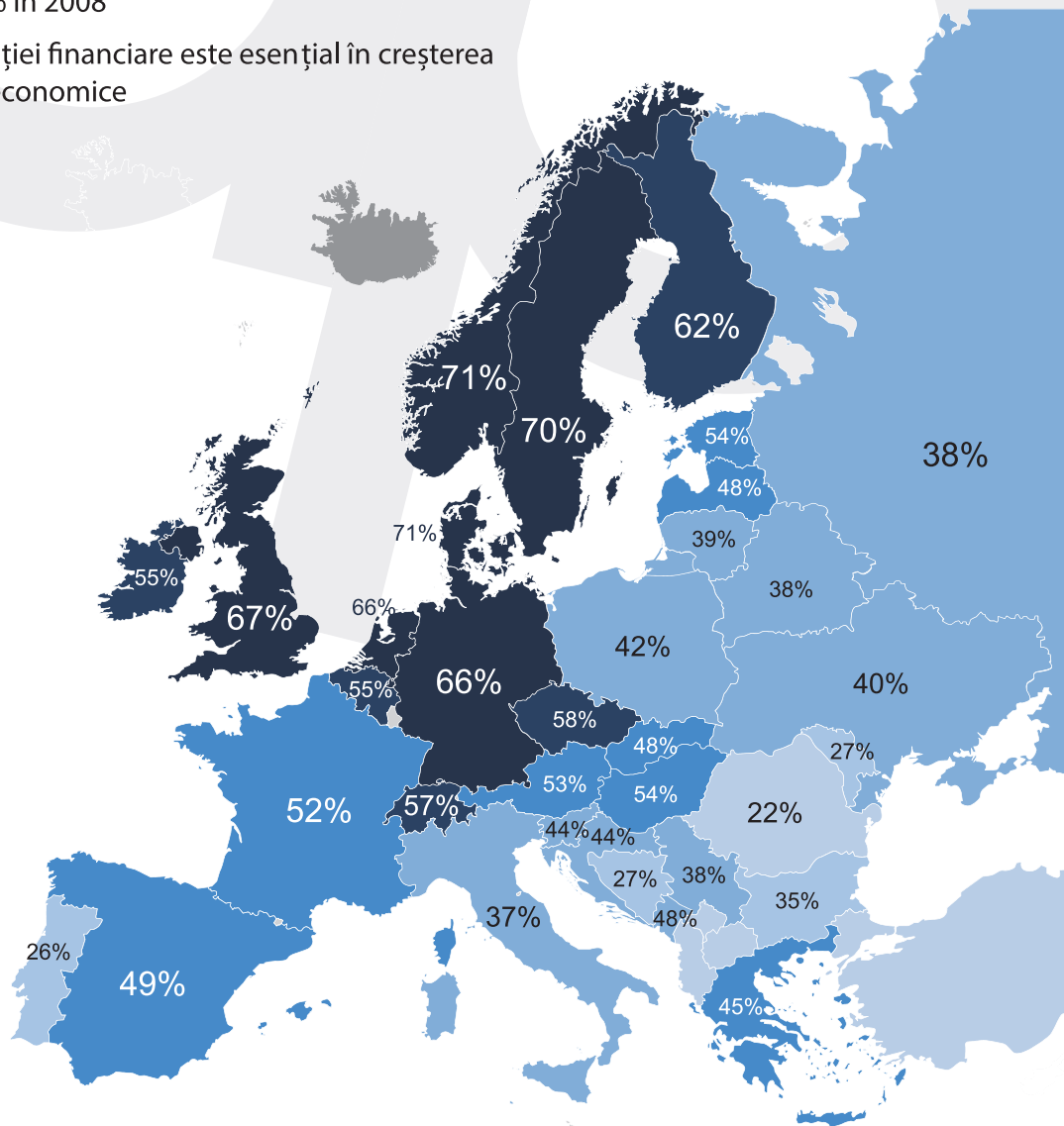
Implicare europeană

Asociația Română a Băncilor a devenit membră suport a Institutului Bancar European alături de asociațiile bancare naționale din Germania, Grecia, Italia, Olanda și Spania, obiectivul fiind consolidarea, în plan european, a parteneriatului dintre mediul academic și industria financiară. Institutul Bancar European, cu sediul la Frankfurt, este o organizație non-guvernamentală înființată în ianuarie 2016, care își propune să elaboreze cercetări academice de înaltă clasă în domeniul reglementării bancare și să faciliteze interacțiunea dintre universități, autorități de reglementare și supraveghere și industria bancară. Institutul a apărut ca un rezultat firesc al procesului de consolidare a reglementării și supravegherii bancare la nivel european.

Educația financiară

- 22%, nivelul educației financiare în România; locul 123 din 143 și ultimul loc în UE (2015)
- Procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire este 37,3%, la matematică 40,8% și științe exacte 37,3%. Media UE este sub 22% pentru toate cele trei (2012)
- 37,4%, ponderea persoanelor expuse riscului sărăciei sau excluziunii sociale din populația României, față de 23,7% în UE (2015)
- În România, ponderea populației nebankarizate este de 40%, față de 10% media UE. Bănci > conturi > incluziune financiară > creșterea bunăstării
- PIB/capita în prețuri curente a ajuns la 28% din media UE în 2016 față de 26,4% în 2008, iar în puterea de cumpărare standard PIB/capita a ajuns la 59% în 2016 față de 49% în 2008
- Rolul educației financiare este esențial în creșterea bunăstării economice

15%
în
2020

Dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare de-a lungul vieții (1,3% în 2015)

15%
în
2020

Procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte ar trebui să fie sub acest nivel (citire 37,3%, matematică 40,8% și științe exacte 37,3% în 2012)

95%
în
2020

Dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară ar trebui să beneficieze de educație preșcolară (86,4% în 2015)

40%
în
2020

Proporția persoanelor de 30-34 de ani care frecventează învățământul terțiar (25,6% în 2015)

10%
în
2020

Proporția abandonului școlar timpuriu din sistemele de educație și formare ar trebui să fie sub acest nivel (19,1% în 2015)

Sursa: Monitorul educației și formării 2016 - CE

Cum creștem gradul de educație financiară

Platforma de Educație Financiară - creată de stakeholderii industriei financiare; Manualul practic de educație financiară va fi lansat în S2 2017

Elaborarea Strategiei Naționale de Educație Economică sub patronajul Președinției României

Opționalul de educație financiară să devină disciplină obligatorie

Elaborarea, alături de Ministerul Educației Naționale, de concepte financiare simple

Programe de educație financiară: seminar mediul academic, EU COFILE pentru jurnaliști, European Money Week, www.educatiefinanciara.info, seminar BERD cultură antreprenorială

Pregătirea și specializarea personalului din sectorul bancar prin Institutul Bancar Român; curs Conduită personal front office

Elaborarea de cercetări academice de înaltă clasă în domeniul reglementării bancare prin Institutul Bancar European

FINANCIAL LITERACY

The financial literacy of Romania is a global level laggard – namely, we rank number 123 out of 143 countries and we rank last in the European Union. Romania occupies the last position in European tops as regards financial intermediation and financial inclusion alike. About 40% of adult Romanians are unbanked, while contemplating the fact that in developed countries such as Austria and Germany, the weight of unbanked people stands below 1%. The average financial inclusion in the European Union member states is 90%. Therefore, Romania's development strategy should include tactics for deficit dampening compared to European averages, including education in the field.

Romania has also the lowest welfare level in the European Union, and the solution is to treat the causes that make our country occupy this position.

GDP/capita in current prices reached 28% of the European Union average in 2016 compared to 26.4% in 2008 and, expressed in the standard purchasing power, GDP/capita stood at 59% in 2016 compared to 49% in 2008.

We are convinced that, with the contribution of all parties, the best development recommendations can be identified by contemplating the public policies with impact upon financial and banking education and implicitly, upon Romanians' economic welfare.

The Financial Literacy Platform

The financial industry from Romania and all its stakeholders have committed to a common leadership of a mobilizing project for Romanians' best interest via a public – private initiative called the Financial Literacy Platform. The aggregative objective of the Platform partners is to enhance the level of financial literacy in Romania.

Sustained efforts are needed in order to reduce the gap next to an approach that promotes in an integrated manner the financial industry stakeholders' projects.

The public – private initiative closely monitors compliance with the principles of the National Strategy on Financial Education established by OECD.

The Financial Literacy Platform represents a positive catalyst for the efforts made by the financial market players related to educational projects.

In Romania, the integrated promotion of the financial industry stakeholders' projects will materialize in a partnership between all the areas of financial business and the authorities, focused on clearly explaining financial products to consumers.

.....

Each leader of the financial market stakeholders focuses on and sets the pace of the efforts targeting the Platform's common goal. In practice, we will witness a supply of information for consumers via projects generated by the banking, capital, insurance, private pensions and leasing markets. In some cases, the projects will be fully integrated. Common projects will exist also for entrepreneurial financial education where the need is high as well.

The identification of the population's needs and of the communication channels was performed via a market survey. GfK Romania conducted the market research called "Financial Literacy", the data disclosed in the 2016 survey being comparable with the one included in the 2011 market survey. In the last five years, the perception regarding institutional responsibility related to financially educating the population went up. School is considered the institution responsible with this education to the largest extent; this perception went up compared to 2011 (from 53% to 79%).

Based on this market research, a matrix was established with projects which are priorities for the financial industry, a matrix that will assure targeting the public and segmenting it function of needs and skills. In the next step, the financial industry will launch concrete projects. In the second semester of 2017, the financial industry will launch a practical textbook for financial literacy.

This textbook will be launched under the Financial Literacy Platform brand and will represent a premiere for the financial industry of Romania as regards educational projects for customers' benefit. We count on inter-institutional collaboration as regards the

promotion of the textbook's content in several educational entities. The Romanian Association of Banks intends to contribute to the drawing up, together with the Ministry for National Education, of simple financial concepts, including exercises that are to be included in the school curricula, in order to enhance the financial competences of the pupils from the primary and secondary school. We are of the opinion that the Romanian Association of Banks has a positive impact as regards education and informing consumers. We want to be able to support the new generations to become aware of their rights, of the benefits they can get but also of the implicit obligations and risks they will face when they become adults and when they have to consider their own welfare as well as the welfare of their families.

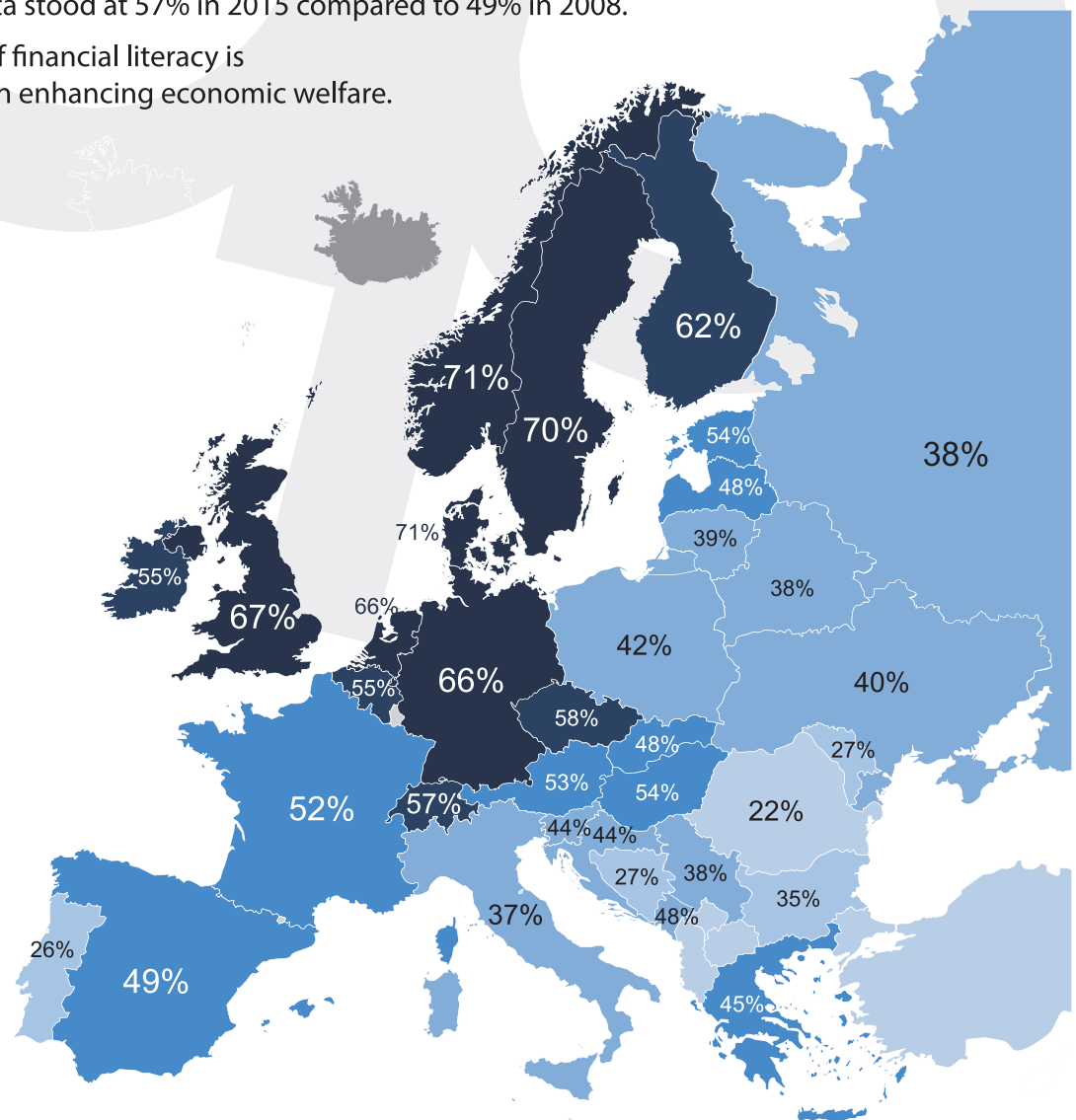
European involvement

The Romanian Association of Banks has become a support member of the European Banking Institute together with the national banking associations from Germany, Greece, Italy, the Netherlands and Spain, the objective being the consolidation, in Europe, of a partnership between the academic environment and the financial industry.

The European Banking Institute located in Frankfurt is a non-government organisation set up in January 2016 that intends to draw up high class academic research in the field of banking regulations and facilitate the interaction between universities, regulators and supervisors on the one hand and the banking industry on the other hand. The Institute was set up as the natural outcome of the process of consolidating banking regulating and supervising at European level.

Financial literacy

- 22%, the level of financial literacy in Romania; position 123 out of 143 and the last position in the EU (2015)
- The percentage of people aged 15 with weak reading competences stands at 37.3%, weak maths competences at 40.8% and weak exact sciences competences at 37.3%. The EU average is below 22% for all three competences. (2012)
- 37.4% of Romania's population is the weight of the people exposed to poverty risk or to social exclusion compared to 23.7% in the EU (2015)
- In Romania, the weight of non-banked population is 40% compared to 10% the EU average. Banks > accounts > financial inclusion > more welfare
- GDP/capita in current prices reached 28% of EU average in 2016 compared to 26.4% in 2008, while the standard purchasing power GDP/capita stood at 57% in 2015 compared to 49% in 2008.
- The role of financial literacy is essential in enhancing economic welfare.

15%
in
2020

Adults should participate to life-long learning programmes (1.3% in 2015);

15%
in
2020

The percentage of people aged 15 with poor competences in reading, mathematics and exact sciences should be under this level (reading 37.3%, mathematics 40.8% and exact sciences 37.3% in 2012)

95%
in
2020

The children aged between 4 and the age for the compulsory registration to attend the primary school should benefit from pre-school education (86.4% in 2015)

40%
in
2020

The proportion of people aged between 30-34 attending tertiary education (25.6% in 2015)

10%
in
2020

The proportion of early school abandoning from the education and training systems should be below this level (19.1% in 2015)

Source: 2016 Education and Training Monitor - European Commission

How do we increase the level of financial literacy?

The optional discipline called 'financial literacy' should become mandatory

The platform for Financial Education – created by the financial industry's stakeholders

Drawing up, together with the Ministry for National Education, simple financial concepts accompanied by exercises that must be included in the school curricula

Financial education programmes

The Romanian Banking Institute – vocational training, training and specialization of the employees in the financial & banking sector

The European Banking Institute (EBI) = RAB – support member + ASE
– academic member – high class
academic research in the field of banking regulations

PLATFORMA PENTRU AGENDA DIGITALĂ

Comunitatea bancară din România înțelege pe deplin oportunitățile și beneficiile pe care adoptarea tehnologiilor digitale le prezintă pentru economia românească și pentru români. Mai mult, datorită rolului crucial pe care îl are în cadrul circuitelor economice și financiare, atât în relația cu mediul investițional, cât și cu cetățenii, sistemul bancar își propune să fie în prima linie a implementării soluțiilor digitale și a promovării cât mai largi a aplicabilității acestora.

Indiferent că vorbim de aplicabilitatea în domenii punctuale sau de creșterea transparenței, simplificarea procedurilor birocratice și apropierea administrației de cetățeni, sub conceptul specific al e-guvernării, au fost stabilite axe prioritare de acțiune și măsuri avute în vedere, atât în cadrul Agendei Europa Digitală 2020, cât și, în plan local, în cadrul Strategiei Naționale privind Agenda Digitală pentru România 2020. Obiectivul constă în accelerarea adoptării tehnologiilor digitale (digitalizarea) economiei europene, respectiv românești.

Adoptarea tehnologiilor digitale în serviciile financiar-bancare adresează un orizont de așteptare și cerințe ale consumatorilor privind simplificarea accesului la operațiuni bancare prin intermediul noilor tehnologii informaționale și de telecomunicații, crescând totodată

gradul de incluziune financiară a persoanelor din zonele mai puțin dezvoltate.

Atractivitatea generală a economiei românești în fața investitorilor străini, ca și îmbunătățirea competitivității în orice domeniu, prin asigurarea unui teren de acces în condiții simple și egale la aplicații și servicii de plăți, investiții, împrumut și depozitare, sunt consecințe directe ale digitalizării în domeniul financiar-bancar.

Pentru sistemul bancar, implementarea pe scară largă a soluțiilor digitale și valorificarea la maxim a potențialului lor de aplicabilitate duce la creșterea satisfacției clienților, dar și la extinderea bazei de clienți și la reduceri de costuri, ceea ce, în final, se va transfera tot în beneficiul consumatorilor prin reduceri de tarife pentru accesul și derularea diferitor operațiuni financiar-bancare.

Asociația Română a Băncilor promovează dialogul cu toate părțile interesate - factori instituționali, reprezentanți ai asociațiilor de consumatori, mediul de afaceri, mass media – pentru îmbunătățirea și armonizarea cadrului legal în vigoare, astfel încât acesta să permită accelerarea procesului de adoptare a tehnologiilor digitale în domeniul financiar-bancar.

Proiectul urmărește câteva tipuri de probleme care pot fi adresate pentru atingerea obiectivului menționat:

- ✓ Simplificarea procedurilor de autentificare și verificare a identității clienților în cadrul procedurilor de „cunoaștere a clienței”:
  - recunoașterea mediului digital ca un mediu sigur pentru derularea activităților de cunoaștere a clientului, ca și a procedurilor de acest tip derulate de alte bănci;
  - clarificarea și simplificarea legislației privind externalizarea acestor proceduri;
  - adaptarea legislației privind schimbul de informații între instituții publice și private pentru verificarea identității, cu respectarea prevederilor privind protecția datelor cu caracter personal;
- ✓ Acceptarea documentelor digitale și a acordului clienților în format digital:
  - transferul de documente în format digital;
  - realizarea unei proceduri de verificare automate și în timp real cu diferiți parteneri instituționali;
  - recunoașterea acordului transmis electronic de clienții care se conectează prin aplicații de Internet sau mobile banking;
- ✓ Simplificarea procedurilor care privesc dovada veniturilor clientului:

- permiterea scoringului bazat pe informațiile deținute de bancă pentru clienții cu un istoric al conturilor de venituri.

Platforma pentru Agenda Digitală are la bază mai multe proiecte în derulare la nivelul comunității bancare din România, care privesc nivelul relațiilor inter-bancare și nivelul infrastructurilor de plăți, astfel:

- Adoptarea standardelor SEPA pentru plățile în lei – SEPA RON,
- Administrarea Schemelor Naționale de Plăți la nivelul comunității bancare,
- Platforma electronică pentru publicarea și administrarea standardelor MyStandards,
- Transpunerea și aplicarea prevederilor noilor reglementări europene: Regulamentul Interchange Fee (MIF), Directiva revizuită a Serviciilor de Plăți (PSD2), Regulamentul SEPA (260/2012), Directiva privind conturile bancare (92/2014), Directiva NIS privind securitatea sistemelor și rețelelor, Recomandările BCE/Cerințele EBA privind securitatea plăților prin Internet, etc.
- Cooperarea la nivelul sistemului bancar pentru întărirea măsurilor de securitate cibernetică;
- Dezvoltarea unui sistem pentru procesarea electronică a popriilor;
- Adoptarea unei Scheme de plăți Instant și dezvoltarea unui sistem de plăți Instant în lei.

THE DIGITAL AGENDA PLATFORM

The banking community from Romania is au fait with the opportunities and benefits represented by adopting digital technologies for the Romanian economy and for the Romanians alike. Moreover, due to its crucial role in economic and financial circuits – in its relationship with investors and citizens – the banking sector intends to be in the frontline as regards the implementation of digital solutions and a wide scope promotion of their applicability.

Irrespective whether we have in mind applicability in precise domains or enhancing transparency, simplifying bureaucratic procedures and an administration closer to its citizens, under the specific e-governance concept, priorities of action and measures were contemplated both under the Digital Agenda for Europe 2020 and, locally, under the National Strategy regarding the Digital Agenda for Romania 2020. The objective pertains to accelerating the adopting of digital technologies (digitalization) in the European economy, respectively the Romanian one.

The adopting of digital technologies in financial and banking services addresses consumers' expectations and requirements concerning simplifying access to banking operations via the new information and telecommunication technologies, while enhancing

financial inclusion for the people living in less developed regions.

The general attractiveness of the Romanian economy for foreign investors, alongside competitiveness improving in any field by assuring access – via a level playing field – to applications and services related to payments, investments, loans and deposits are all the direct consequences of digitalization in the financial and banking sector.

For the banking sector, the wide scope implementation of digital solutions and the maximum turning to account of their applicability potential bring about more satisfied customers, a larger customer base and lower costs which, at the end of the day, will all mean benefits for consumers by cutting tariffs for the access to and the deployment of diverse financial and banking operations.

The Romanian Association of Banks has been promoting a dialogue with all interested parties – institutional factors, representatives of consumers' associations, the business environment, the mass media – in order to improve and harmonize the legal framework in force, so as to allow the acceleration of the process of adopting digital technologies in the financial and banking sector.

The project targets a certain kind of issues that can be addressed, with a view to reach the mentioned objective:

- ✓ Simplifying the procedures for customer identity authentication and verification, under the KYC procedures, as follows:
  - recognising the digital environment as a safe environment for the deployment of the KYC activities and similar procedures performed by banks;
  - clarifying and simplifying the legislation on outsourcing these procedures;
  - adapting the legislation on the information exchange between public and private institutions for identity verification, while observing the provisions regarding personal data protection;
- ✓ Accepting digital documents and customers' agreement in a digital format:
  - document transfer in a digital format;
  - drawing up an automated and real-time verification procedure with different institutional partners;
  - recognising the agreement sent electronically of the customers who connect via the Internet or via mobile banking applications;
- ✓ Simplifying the procedures on proof of customer revenues:

- accepting the scoring based on the information held by banks for the customers with a track record of their revenue accounts.

The Digital Agenda Platform has several projects under deployment across the banking community from Romania, projects pertaining to inter-bank relationships and payment infrastructures, as follows:

- Adopting SEPA standards for lei payments – SEPA RON;
- The management of the National Payment Schemes across the banking community;
- An electronic platform for the publication and management of MyStandards standards;
- Transposing and enforcing the provisions of the new European regulations: the Multi-interchange Fee Regulation (MIF), the revised Directive on Payment Services (PSD2), the SEPA Regulation (260/2012), the Directive on payment accounts (92/2014), Directive NIS on security of network and information systems, the ECB recommendations/EBA requirements on the security of Internet payments etc.;
- Cooperation across the banking sector in order to tighten cyber security rules;
- Developing a system for garnishment electronic processing;
- Adopting a new Instant Payment Scheme and developing an Instant lei payment Scheme.

Agenda digitală

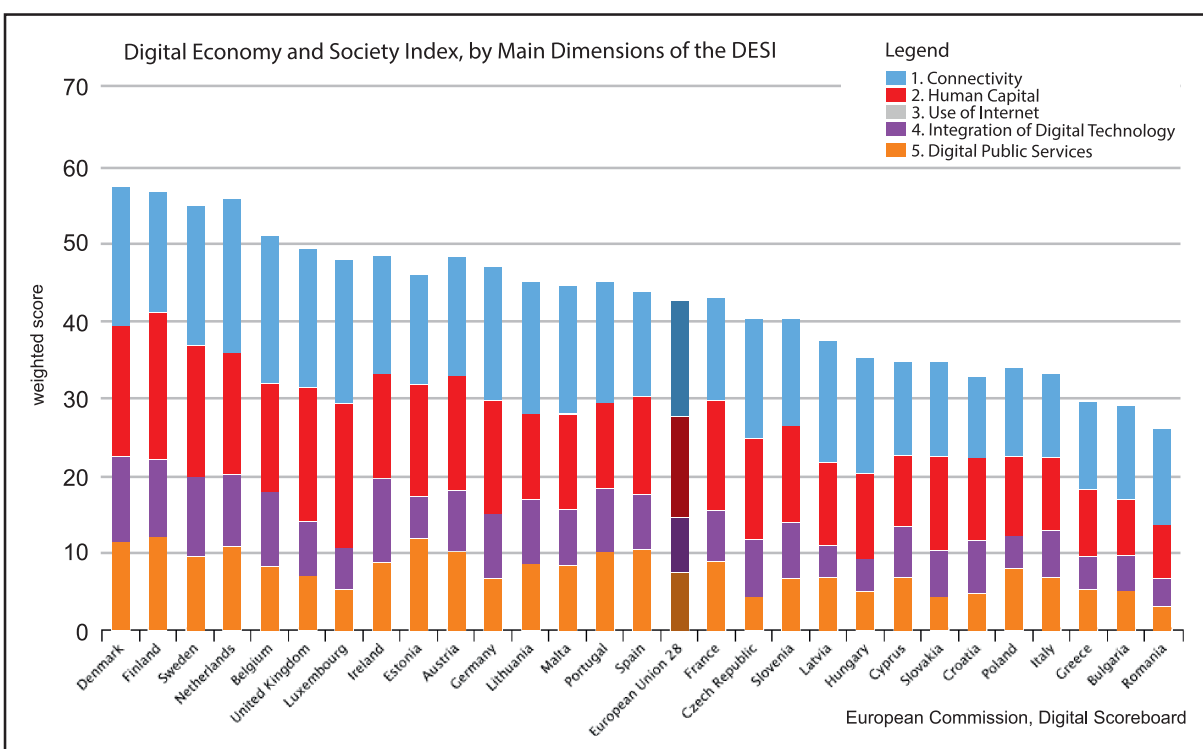
- -20% în populația nebancarizată la nivel mondial în ultimii trei ani, pe fondul tehnologiei și digitalizării.
- 12% - rata de participare la tranzacții online a consumatorilor în România față de 55% în UE; 94% tranzacții cash în România, față de 68% în vestul UE.
- 7% - rata de participare la tranzacții online a IMM-urilor din România față de 17% în UE; cea mai scăzută proporție de întreprinderi cu un grad ridicat de intensitate digital.
- -5% reducerea pieței "gri" prin creștere cu cel puțin 10% pe an timp de 4 ani consecutivi a plăților electronice.

Digitalizarea în relația cu banca > productivitate la companii > stimularea creditării și investițiilor > creștere și crearea de locuri de muncă > bunăstare

The digital agenda

- -20% in the non-banked population at global level in the last three years, contemplating technology and digitalization.
- 12% - the rate of consumers' participation to online transactions in Romania against 55% in the EU; 94% cash transactions in Romania against 68% in Western Europe.
- 7% - the rate of SMEs' participation to online transactions in Romania against 17% in the EU; the lowest percentage of enterprises with high level digital intensity.
- -5% drop in the "grey" market via the increase of electronic payments by at least 10% per annum, for 4 years in a row.

Digitalization in the relationship with banks > productivity for companies > momentum of lending and investments > growth and new jobs > welfare

Agenda digitală context actual

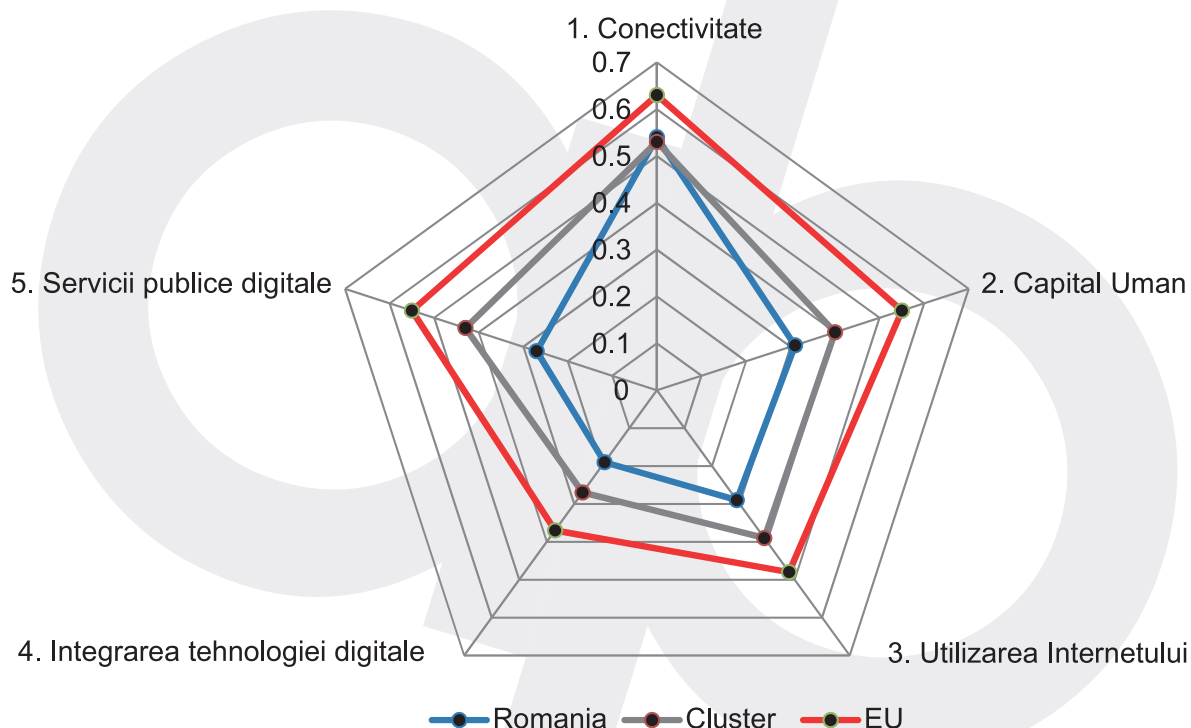
Grupul de lucru interministerial, la care ARB este invitat permanent, dedicat evaluării și identificării celor mai bune soluții de stimulare a digitalizării bancare.

Colaborare și cooperare pentru **armonizarea legislației**, în paralel cu participarea la procesul de transpunere la nivel național a unor noi reglementări europene.

Prioritizarea digitalizării bancare în cadrul proiectelor de digitalizare a României.

Know-how bancar în implementarea serviciilor digitale și în securitatea cibernetică
- Transpunerea și aplicarea prevederilor noilor reglementări europene: MIF, Reg. SEPA, PSD2, Dir. 92, Dir. NIS etc.

Cooperarea pentru asigurarea securității cibernetice

The digital agenda in today's context

Setting up an inter-ministry working group including RAB for the identification and assessment of the best solutions to give impetus to banking digitalization.

Collaboration and cooperation with a view to **harmonize the legislation**, in parallel with the participation in the process of transposing the new European regulations at national level.

Prioritizing banking digitalization in the projects for Romania's digitalization.

Banks' know-how for implementing digital services and for cyber security – Transposition and enforcement of the provisions of the new European regulations: MIF, SEPA Reg., PSD2, Dir. 92, Dir. NIS etc.

Cooperation to provide for cyber security

CREDITAREA – PILON STRATEGIC DE DEZVOLTARE A ECONOMIEI ROMÂNIEI

Criza financiară a adus pentru prima oară în discuție posibila stagnare a procesului de globalizare. Fluxurile internaționale de capital au cunoscut un declin accentuat la debutul crizei și o revenire moderată în ultimii doi - trei ani. În perioada crizei economico - financiare, România nu a fost nevoită să sprijine din bani publici sectorul bancar, iar acționarii băncilor au contribuit cu capital suplimentar de peste 3,5 miliarde euro în perioada 2008-2016.

Ar trebui să asistăm la adoptarea unui ansamblu coerent de politici în domeniul macroeconomic care să facă posibilă evoluția pozitivă a economiei românești, inclusiv prin creșterea intermediarii financiare și asigurarea stabilității sistemului financiar. Intermedierea financiară, calculată ca pondere a creditului neguvernamental în PIB, s-a redus în criză cu un sfert, la 29%, de la 40%. Intermedierea financiară în România reprezintă un sfert din media europeană. Chiar dacă economisirea internă a crescut cu 60% în ultimii opt ani, transferul capitalului nu s-a mai produs la intensitatea de dinainte de criză. Și asta în condițiile în care sistemul bancar românesc este unul dintre cele mai bine capitalizate și cu cel mai ridicat nivel de lichiditate din Uniunea Europeană și, foarte important, nu a beneficiat de ajutor de stat pe perioada crizei.

ARB dorește să devină promotoarea unei strategii naționale de creștere a intermediarii financiare în România. Ar fi de dorit să avem un fel de politică la nivel național de creștere a intermediarii financiare în România, bineînțeles în parametri care să evite derapaje sau viteze mari de creștere. Aceasta este și rațiunea pentru care ARB are ca pilon strategic creditarea, în mod special a IMM-urilor, integrarea intermediarii financiare pentru creșterea gradului de accesare a fondurilor europene, dezvoltarea Parteneriatului Public Privat și finanțarea proiectelor mari de investiții.

Obiectivul de creștere a bunăstării economice și acoperirea necesarului de creditare la nivel național trebuie corelate corespunzător cu sarcina de reglementări menită să asigure reziliența sporită a sistemului financiar - bancar european și creșterea încrederii.

Trebuie să facem cât mai mulți pași ca să contribuim la creditarea economiei, să participăm cât mai mult la formarea PIB și la creșterea incluziunii financiare. Sistemul bancar poate să-și demonstreze încă o dată capacitatea și disponibilitatea de a participa la creșterea economică. Suntem pregătiți să facem față unei dezvoltări explozive, întrucât România are perspective foarte bune.

Evoluția creditării

Creditarea a avut o creștere moderată în cursul anului 2016. Acțiunea de curățare a bilanțurilor de anul trecut are impact pe volumul brut de credite. Majorarea creditului neguvernamental nu este foarte mare, dar dacă ne uităm din punct de vedere al intrărilor și ieșirilor, din cursul anului 2016, s-ar putea să descoperim că originea de credit a luat un avans destul de important. În iunie 2017, soldul creditului neguvernamental a avansat cu 4,2%, față de aceeași perioadă a anului trecut.

Sistemul bancar are o anumită robustețe și are o stabilitate structurală care îi permite să își îndeplinească mult mai puternic mandatul de finanțator. În același timp, sesizăm că e nevoie de creditare. În acest context, în anii următori se va pune accentul pe creditarea persoanelor juridice și, în principal, pe cea a persoanelor juridice cu scopuri investiționale, cu scopul de creștere a capacității de producție, de satisfacere a unei cereri de consum în creștere.

Societatea are nevoie să „fluidizeze creditarea” și pentru aceasta ar trebui să adreseze aspecte atât la nivelul cererii (numărul de societăți micro reprezintă 87,7% din IMM-uri, creșterea cererii solvabile, nivelul antreprenorial - educația financiară, productivitatea, capitalizarea IMM-urilor, cultura creditului, etc.) cât și la nivelul ofertei (creștere și stimularea unor segmente prin sisteme de garantare mai eficiente, revizuirea normelor de creditare, nu neapărat în sensul relaxării, dar în sensul eliminării unor blocaje de conjunctură generate de situația din criza care s-a încheiat).

Sectorul IMM-urilor este unul cu potențial ridicat de creditare pentru bănci - cel mai recent raport BNR asupra stabilității financiare arată că 80% dintre IMM-uri nu au avut niciodată credite bancare. Îndatorarea companiilor ocupă o pondere de 26,2% în PIB, din care îndatorarea la băncile locale reprezintă 13,3% din PIB.

Există semnale pozitive și în ceea ce privește finanțările deja acordate de bănci, rata creditelor neperformante fiind în scădere semnificativă în ultimii doi ani, de la peste 35% în decembrie 2014, la aproximativ 19,3% în decembrie 2016, potrivit raportului BNR.

Sectorul bancar este deschis către finanțarea IMM-urilor, dar există o serie de vulnerabilități, precum gradul ridicat de îndatorare sau termenul ridicat pentru recuperarea creanțelor, care îngreunează efortul de creditare al băncilor.

Un studiu recent al companiei de consultanță Coface a relevat faptul că în România nu este încă înrădăcinată o cultură a IMM-urilor, mai mult de jumătate din companiile înființate dispărând în cel mult 10 ani de la data înregistrării, iar cele care rămân active au activități modeste. Acest lucru reprezintă o provocare, dar arată, în același timp, faptul că IMM-urile au nevoie de susținere pentru a se dezvolta, iar în acest sens băncile pot juca un rol foarte important.

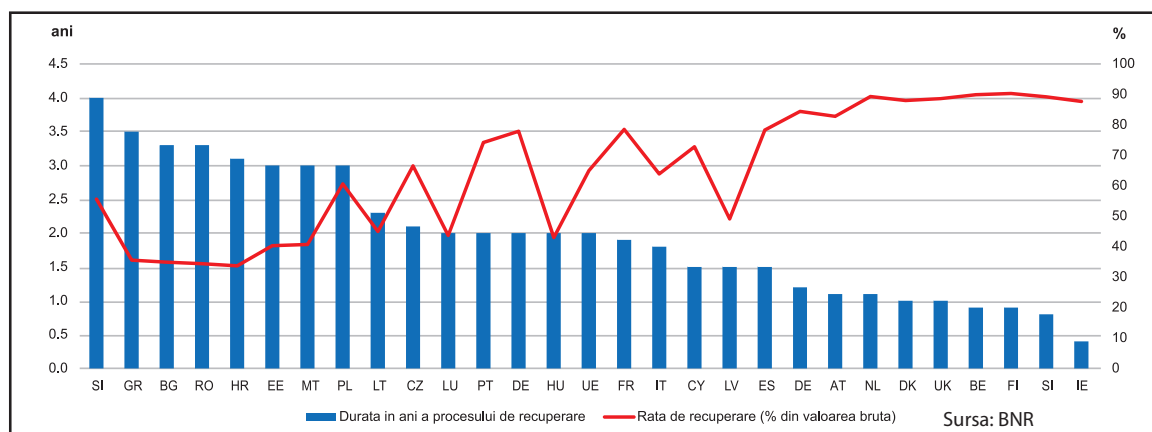
Primele 3 cele mai presante probleme cu care se confruntă firmele sunt în continuare fiscalitatea ridicată, impredictibilitatea mediului fiscal și concurența, potrivit sondajului BNR. Accesul la finanțare ocupă poziția a 9-a ca problemă presantă pentru firme.

România este mai bine plasată ca media UE, din punct de vedere al accesului la finanțare. Doar 6,46% din cererile de împrumuturi bancare sunt refuzate (2015), față de 9,6% media UE (small business act 2016).

Deschiderea băncilor pentru sprijinirea companiilor este vizibilă și în faptul că rata restructurărilor este mai ridicată în cazul companiilor nefinanciare, de 12,9%, față de 4,7% în cazul populației, potrivit datelor BNR la septembrie 2016.

În ceea ce privește finanțarea prin fonduri europene, în exercițiul financiar 2014-2020, aprox. 40 miliarde de euro sunt alocate României, iar sectorul bancar român poate contribui la absorbția acestora, fiind deschis să se implice activ în prefinanțări și cofinanțări.

În cazul companiilor, pierderea în caz de nerambursare (LGD) estimată de bănci pentru împrumuturile care au intrat în stare de nerambursare în T4/2016 s-a menținut în jurul valorii din trimestrul precedent, la 40%.

Creditare IMM

fișă informativă

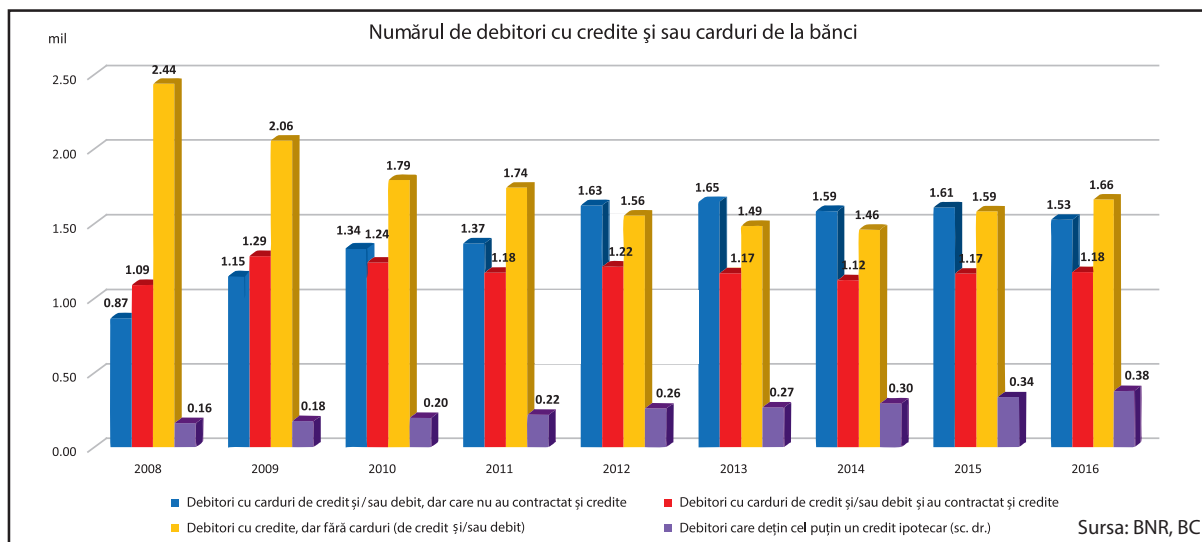
Small Business Act - România 2016

	România		UE-28		România		UE-28		România		UE-28	
	număr	procent	procent	procent	număr	procent	procent	procent	mld. euro	procent	procent	procent
Micro	392.191	87,7%	92,8%	23,5%	903.100	23,5%	29,5%	15,8%	9,4	15,8%	21,2%	21,2%
Mici	45.413	10,2%	6,0%	23,0%	883.851	23,0%	20,2%	15,7%	9,4	15,7%	18,0%	18,0%
Medii	7.933	1,8%	1,0%	21,1%	812.205	21,1%	17,0%	18,4%	11,0	18,4%	18,2%	18,2%
total IMM	445.537	99,7%	99,8%	67,5%	2.599.156	67,5%	66,8%	49,9%	29,8	49,9%	57,4%	57,4%
Mari	1.469	0,3%	0,2%	32,5%	1.251.575	32,5%	33,2%	50,1%	30,0	50,1%	42,6%	42,6%
Total general	447.006	100,0%	100,0%	100,0%	3.850.731	100,0%	100,0%	100,0%	59,8	100,0%	100,0%	100,0%

10,8% - activitatea IMM-urilor în faza incipientă (7,8% UE) cumulat cu faptul că mai mult de jumătate din companiile înființate dispar în cel mult 10 ani de la data înregistrării implică **volatilitate mare**

IMM-urile reprezintă 99,7% din total companii, dar aduc doar 49,9% din valoarea adăugată în economie față de media UE de 57,4%

Reglementarea și legiferarea în domeniul creditării

Riscurile potențiale inițiale induse sectorului de cadrul legislativ au fost diminuate pe parcurs. Strategiile instituțiilor de credit includ angajamente pe termen lung privind creditarea economiei reale.

Putem face trimitere la provocările determinate de legile promovate recent, în perioada preelectorală, Legea dării în plată și Legea privind conversia creditelor în franci elvețieni la curs istoric, dar Curtea Constituțională și-a exprimat deja opinia și a adus clarificări necesare.

Analiza deciziei publicate de Curtea Constituțională legată de Legea nr. 77/2016 privind darea în plată indică faptul că instituția a avut în vedere aplicarea legii pentru cazurile sociale, prin invocarea principiului impreviziunii.

Impreviziunea (acele evenimente excepționale survenite pe parcursul derulării creditului care au condus clientul în situația de a avea dificultăți majore la rambursarea creditului) va reprezenta o situație mai degrabă excepțională decât frecventă.

Comunitatea bancară a afirmat, încă de la început, că soluția pe fond la toate aceste probleme este legată

de comunicarea între bancă și clientul său și că fiecare bancă a încercat să găsească o soluție într-o formă sau alta la cazurile sociale de care discutăm. Problema pe care o avem este o problemă de setare de așteptări.

Curtea Constituțională a motivat decizia prin care a respins legea conversiei creditelor în franci elvețieni (CHF), afirmând că legea încalcă principiul bicameralismului, în sensul că a fost modificată radical de Camera Deputaților, față de prima formă adotată de Senat, precum și față de obiectivele inițiatorilor.

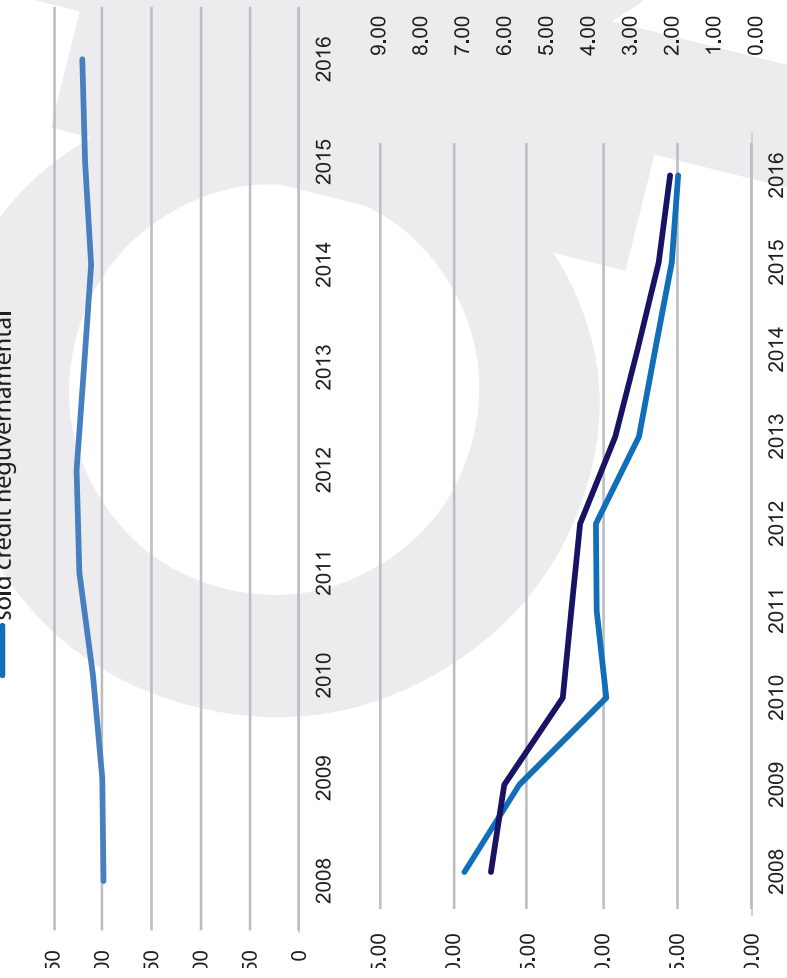
Altfel, s-a ajuns în situația în care o singură Cameră, și anume Camera decizională, a legiferat în mod exclusiv, și acest lucru contravine principiului bicameralismului. Dificultățile la plată întâmpinate de anumiți debitori în franci elvețieni (dar și în alte monede) au fost adresate mereu la bănci, acestea oferind soluții personalizate.

Până la finele lunii august 2016, 78% din cererile clienților au fost aprobate și, ca atare, restructurate și/sau reconvertite în moneda națională zeci de mii de credite în CHF.

Sistemul bancar se află în poziția în care reclădește încrederea afectată de dezbaterile publice din ultimii ani.

Soldul creditului neguvernamental & rata dobânzilor pentru credite

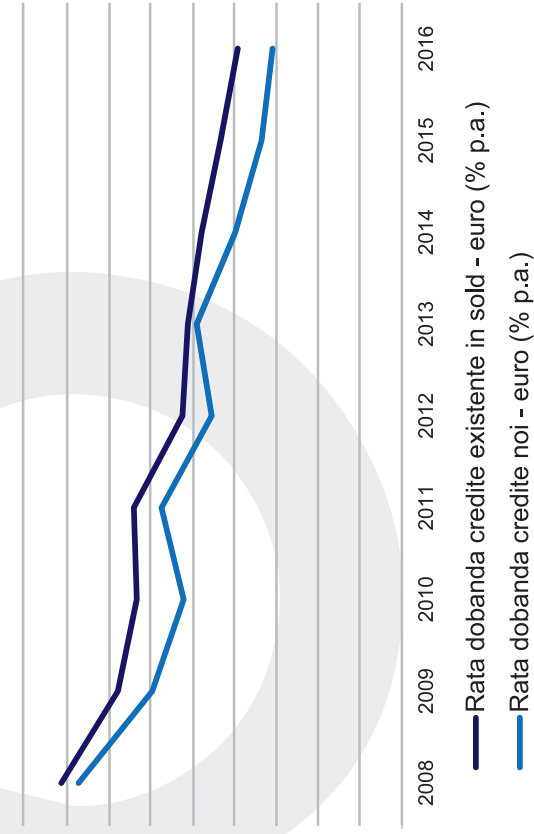
— sold credit neguvernamental

Soldul creditului neguvernamental era la finalul anului 2016 cu 11% mai mare decât în 2008 (220 mld. lei vs. 198,5 mld. lei), în condițiile în care am asistat la rambursări de principal, curățarea bilanțurilor și externalizări.

În toată această perioadă, **dobânzile au scăzut semnificativ**, atât la lei, cât și la euro, atât pentru creditele noi, cât și pentru cele în stoc.

Cele mai mari scăderi se remarcă la creditele noi în lei (14,31 pp / **reducere de 4 ori**), dar și cele în euro s-au redus notabil (4,63 pp la creditele noi).

Impactul asupra dobânzilor

Nu trebuie să neglijăm pericolul reprezentat de construirea de active, mai ales în segmentul de asistență socială, la niveluri de dobândă de minim istoric. Plasarea indicilor variabili (ROBOR , EURIBOR) la minime istorice este un indiciu ca aceștia vor crește în viitor, ceea ce va determina majorarea costului finanțării. Considerăm că avem responsabilitatea să spunem acest lucru, să contribuim la rândul nostru la educația financiară a românilor.

Un credit poate fi acordat pe o durată de peste 20 de ani, o perioadă în care mulți dintre factorii luați în considerare la momentul inițial pot suferi modificări, cu impact în creșterea obligației lunare de plată, uneori chiar peste posibilitatea de rambursare.

De aceea, este important ca fiecare să ia în calcul aceste posibile fluctuații înainte de a decide să solicite un credit de valoare mare, a cărui rată lunară constituie o parte semnificativă a veniturilor lunare. Băncile trebuie să aibă un public informat, iar rolul lor este să informeze și să aibă un dialog constructiv.

Implementarea IFRS 9 din 2018

La aproape un deceniu de la debutul crizei financiare mondiale, cerințele de capital au crescut, au fost introduse noi reguli privind lichiditatea cu impact asupra maturității structurii de active, iar evaluarea riscului de credit este mult mai strânsă.

Anul 2017 înseamnă pregătirea pentru implementarea IFRS 9 de la 1 ianuarie 2018. IFRS 9, o reglementare prudentială bazată pe riscuri, are o abordare proactivă pentru evaluarea riscului de credit prin recunoașterea pierderilor așteptate de la momentul inițial. Aceasta se traduce prin recunoașterea mai timpurie și în volum mai mare a pierderilor preconizate. Nu vorbim de o modificare a valorii totale a pierderii înregistrate pe parcursul vieții unui activ, ci doar repartizarea în timp a pierderii este diferită.

Implementarea IFRS 9 se estimează că va conduce la creșterea provizioanelor și că va avea un impact asupra cerințelor de capital. Cert este că noile cerințe de depreciere vor determina o creștere semnificativă a volatilității rezultatelor financiare, ROE, ROA, iar rata de acoperire cu provizioane va crește pe termen scurt.

Creditare IMM

Potențialul de creditare sustenabilă a IMM este semnificativ
=> rezolvarea unor provocări ce țin atât de latura cererii (îmbunătățirea sănătății financiare și a disciplinei la plată a firmelor), cât și a ofertei de finanțare

110.000

IMM-uri cu cifră de afaceri > 100.000 EUR, din care < 80.000 au avut profit

40.000

IMM-uri au potențial de creditare

12.200

IMM-uri care pot fi considerate companii performante din punct de vedere economic - se mențin printre cele mai bune firme din economie în cel puțin 7 ani din ultimii 9 ani. **Acestea au un potențial de creditare de circa 5% din PIB.**

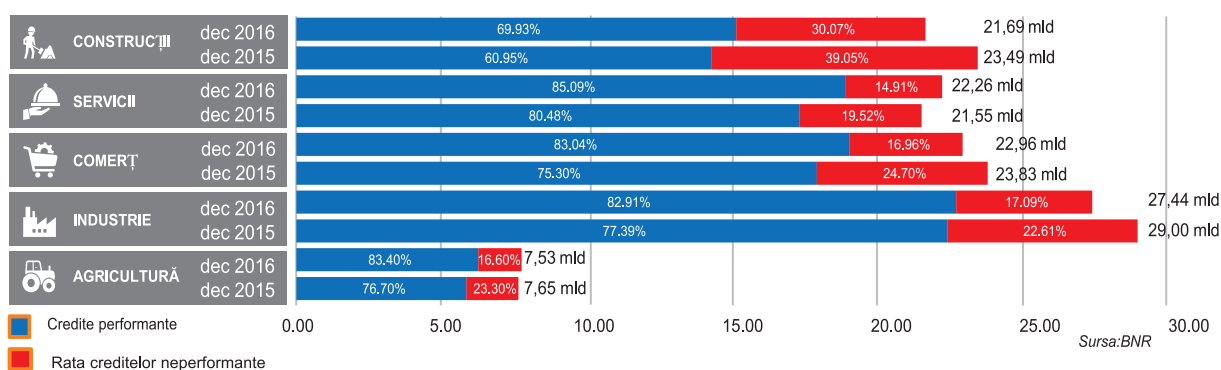
6.600

IMM-urile au un nivel al raportului dintre datorii și capitaluri subunitar și pot susține un volum de creditare semnificativ (36,3 miliarde lei, în luna decembrie 2015)

Sursa: Raport de stabilitate BNR 2017

Creditarea

Stocul de credite (mld lei) și **rata creditelor neperformante (%)** pe sectoare economice

Îndatorarea companiilor ocupă o pondere de 26,2% în PIB, din care îndatorarea la băncile locale reprezintă 13,3% din PIB

Aprox. 10% din pasivul companiilor reprezintă credite contractate de la bănci și IFN-uri

15,4% din IMM au în derulare un credit de la o instituție financiară autohtonă (dec. 2016)

19,3% - rata creditelor neperformante la companiile nefinanciare (dec. 2016)

40% - pierderea în caz de nerambursare (LGD) estimată de bănci pentru împrumuturile acordate companiilor care au intrat în stare de nerambursare

Trebuie îmbunătățit nivelul productivității muncii, în special prin investiții în dotarea tehnică.

LENDING – A STRATEGIC DEVELOPMENT PILLAR FOR ROMANIA’S ECONOMY

The financial crisis has brought up for the first time the possible stagnation of the process of globalization. International capital flows fell sharply at the beginning of the crisis and picked up but moderately in the last two – three years. During the economic and financial crisis, Romania was not forced to support the banking sector with public money while bank shareholders have contributed with additional capital amounting to over €3.5 billion during 2008-2016.

We should be witnessing the adoption of a coherent set of macroeconomic policies that would make possible the positive development of the Romanian economy, including by enhancing financial intermediation and by providing for the stability of the financial sector. Financial intermediation, calculated as weight of non-governmental credit against the GDP, shrank during the crisis by one quarter, from 40% to 29%. In Romania, financial intermediation represents one quarter of the European average. Even if domestic saving went up by 60% in the last eight years, capital transfers did not happen at the intensity seen before the crisis. And let's not forget that the Romanian banking sector is one of the best capitalized banking sectors with the highest liquidity level across the European Union and, very importantly, it did not benefit from state aid during the crisis.

The RAB wants to become the promoter of a national strategy for enhancing financial intermediation in Romania. It would be advisable to have such a policy at national level i.e. a policy for enhancing financial intermediation in Romania, needless to say within the parameters that avoid slippages or high growth rates. This is the reason why the RAB has as strategic pillar lending - especially lending to SMEs, next to the integration of financial intermediation in order to increase the rate of accessing European funds, developing public-private partnerships and funding large investment projects.

The objective of enhancing economic welfare and covering the needed level of lending at national level must be correlated in an appropriate manner with the task of regulating - meant to provide enhanced resilience of the European financial and banking sector - and of building more trust. We must take steps in order to contribute to lending to the economy, participate as much as we possibly can to the GDP formation and enhance financial inclusion. The banking sector can once again demonstrate its capacity and availability to participate to economic growth. We are ready to face strong growth, since Romania has a very good outlook in this respect.

Lending development

In 2016, lending had a moderate growth rate. Last year's balance sheet cleaning has had impact on the gross loan volume. The bulk of non-government credit is very high and if we examine it from the point of view of 2016 inputs and outputs, we could discover that loan origination advanced rather a lot. In June 2017, the balance of non-government credit advanced by 4.2%, compared to the same period of last year.

The banking sector is pretty robust and benefits from a structural stability which allows it to carry out in a strong manner its mandate of financier. At the same time, we see that lending is needed. In this context, in the years to come, focus will be put on corporate lending and, mainly, on the corporations that intend to invest with a view to enhance their productive capacity in order to satisfy an increasing consumption demand.

Society needs to "smoothen lending" and for that it should address aspects concerning demand (the number of micro-enterprises represents 87.7% of SMEs, increasing solvent demand, the level of entrepreneurship financial literacy, productivity, SMEs capitalization, credit culture etc.) as well as concerning supply (increase and stimulation of certain segments via more efficient guarantee systems, the review of lending norms – not necessarily their relaxation but rather the elimination of some blockages generated by conditions with roots in the crisis that ended).

SMEs are a segment with a high lending potential for banks - the most recent NBR report on financial stability shows that 80% of SMEs have never applied for a bank loan. Corporate indebtedness means 26.2% of the GDP, of which the indebtedness of local banks represents 13.3% of the GDP. There are positive signs as regards the funding already granted by banks - the NPL rate had a significantly downward trend in the last two years, i.e. from over 35% in December 2014 to about 19.3% in December 2016, according to the NBR report.

The banking sector is open to funding SMEs, but there are a number of vulnerabilities such as the high level of indebtedness or the long period for working out receivables, which all burden banks' lending effort. A recent survey performed by Coface mentioned the fact that, in Romania, we still do not have an SMEs culture; more than half of the established companies disappear in at most 10 years' time since their registration, while the ones that stay active conduct rather modest business. This fact represents a challenge but, at the same time, it shows that SMEs need support in order to develop and, in this respect, banks can play a very major role. The first three most pressing problems facing companies continue to be high taxation,

the lack of predictability when it comes to their fiscal environment and competition, according to the NBR survey. Access to funding ranks only number 9 as a pressing problem for companies. As regards access to funding, Romania is in a better position compared to the EU average. Only 6.46% of the applications for bank loans are turned down (2015) compared to 9.6% the EU average (Small Business Act 2016).

Banks' openness to support companies is visible among others in the fact that the restructurings' rate is higher in the case of non-financial companies: i.e. 12.9% compared to 4.7% in the case of the population, according to the NBR data in September 2016. As regards funding via European funds, in the financial exercise 2014-2020, about €40 billion are allocated to Romania; the Romanian banking sector can contribute to their absorption, being open to get involved in an active manner in pre and co-financing. In the case of companies, the loss given default (LGD) estimated by banks for the loans that defaulted in Q4/2016 kept around the value seen in the previous quarter i.e. 40%.

Regulations and laws in lending

The initial potential risks induced to the sector by the legal framework have been mitigated in time. Credit institutions' strategies include long-term commitments regarding lending to the real economy. We can think about the challenges brought about by laws recently promoted during the pre-election period: the law on *datio in solutum* and the law on the conversion of loans denominated in Swiss francs at the original exchange rate. The Constitutional Court expressed its opinion and brought the necessary clarifications. The analysis of the decision published by the Constitutional Court related to Law no. 77/2016 on *datio in solutum* indicates the fact that the institution contemplated enforcing this law for social cases only, by invoking the hardship principle. The hardship (exceptional events that occur during the loan tenor which lead to major difficulties for the debtor as regards the loan reimbursement) will represent rather an exceptional situation and not a frequent one.

From the very beginning, the banking community has stated that the core solution for all these problems pertains to the communication between banks and customers and that each bank has tried to find a solution one way or another for the social cases mentioned above. We still have is a problem of setting expectations. The Constitutional Court motivated their decision that rejects the law on the conversion of loans denominated in Swiss francs, by stating that this law breaches the principle of the two-chamber system - meaning that it was radically amended by the Chamber of Deputies, compared to its first wording adopted by the Senate, and compared to its initiators' objectives. Thus, we had

the situation when one chamber, namely the Decisional Chamber legislated exclusively and this fact breaches the two-chamber system principle.

The payment difficulties of certain debtors to pay in Swiss francs (or in other foreign currencies) have always been submitted to banks which came up with customised solutions. By the end of August 2016, 78% of customers' requests were approved and, as such, tens of thousands of loans denominated in CHF were restructured and/or reconverted in the domestic currency. The banking sector has been rebuilding the trust affected by public debates in recent years.

The impact upon interest rates

We should not neglect the danger represented by building assets especially in the social assistance segment with interest rates at historically low levels. The historically low level of variable indices (ROBOR, EURIBOR) shows that these indices will go up in the future, a fact which will bring about increases in the cost of financing. We consider that we have the responsibility to inform the public about this situation and, at our turn, contribute to the Romanians' financial education.

A loan can be granted for a 20-year tenor, a period in which many of the factors contemplated at the origination of the loan can change, therefore impacting upon the amount of monthly instalments, sometimes even above the debtors' reimbursement capacity. That is why it is important that each debtor takes into account these possible fluctuations before deciding

to apply for a high-value loan whose monthly instalment is a significant part of his/her monthly income. Banks must have an informed public and their role is to inform and have a constructive dialogue with the public.

Implementing IFRS 9 in 2018

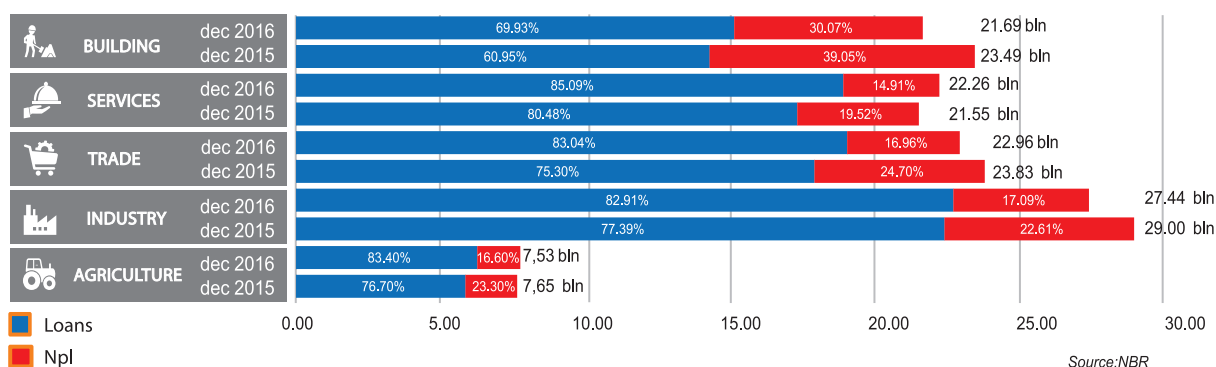
After almost a decade since the start of the global financial crisis, capital requirements went up, new rules on liquidity were introduced - with impact upon the maturity of the asset structure - and credit risk assessment is very tight.

The year 2017 means preparing for the implementation of IFRS 9 starting with 1 January 2018. IFRS 9 - a risk-based prudential regulation - has a proactive approach as regards credit risk assessment by recognising the expected losses at the origination moment. And this translates into an early recognition and into a high volume of expected losses. It is not about a change in the total value of the loss registered during the life of an asset, but rather what is different now is the breaking down of the time period of the loss.

It is estimated that the implementing of IFRS 9 will lead to more provisions and that it will impact upon capital requirements. It is certain that the new depreciation requirements will mean a significant increase in the volatility of financial results, ROE and ROA, while the coverage rate with provisions will go up on short term.

Lending

The loan stock (bln. lei) and the NPL rate (%) per economic sector

Companies' indebtedness has a weight of 26.2% of the GDP, of which indebtedness with local banks amounts to 13.3% of the GDP

About 10% of companies' liabilities are represented by the loans taken by banks and non-banking institutions

15.4% of SMEs have an outstanding loan from a domestic financial institution (Dec. 2016)

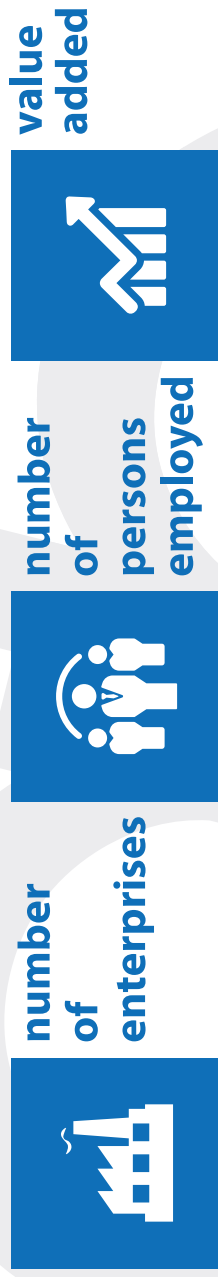
19.3% - the NPL rate with non-financial companies (Dec. 2016)

40% - loss given default estimated by banks for the corporate loans granted to companies that are in default

The level of labour productivity must be improved, mainly by investing in technical endowment.

SMEs Small Business Act - Romania 2016

	Romania		EU-28		Romania		EU-28		Romania		EU-28	
	Number	Share	Share		Number	Share	Share		Billion €	Share	Share	
Micro	392 191	87.7%	92.8%		903 100	23.5%	29.5%		9.4	15.8%	21.2%	
Small	45 413	10.2%	6.0%		883 851	23.0%	20.2%		9.4	15.7%	18.0%	
Medium-sized	7 933	1.8%	1.0%		812 205	21.1%	17.0%		11.0	18.4%	18.2%	
SMEs	445 537	99.7%	99.8%		2 599 156	67.5%	66.8%		29.8	49.9%	57.4%	
Large	1 469	0.3%	0.2%		1 251 575	32.5%	33.2%		30.0	50.1%	42.6%	
Total	447 006	100.0%	100.0%		3 850 731	100.0%	100.0%		59.8	100.0%	100.0%	

10.8% - of SMEs that are start-ups (7.8% EU) cumulated with the fact that more than half of newly set up companies disappear in at most 10 years' time since their registration, which means high volatility

SMEs represent 99.7% of total companies but bring only 49.9% of added value to the economy compared to the EU average of 57.4%

BĂNCI MEMBRE ARB / RAB MEMBER BANKS

ALIOR BANK VARSOVIA - SUCURSALA BUCURESTI

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJS-40-071
Data / Date: 14.01.2016
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/14725/03.12.2015
Sediul social / Headquarters: București, P-ta Charles de Gaulle, nr. 15,
et. 3, biroul 347, sector 1
Website: www.telekombanking.ro

ALPHA BANK ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-022
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/28415/1993
Sediul social / Headquarters: București, Calea Dorobanților 237 B, sector 1
Website: www.alphabank.ro
Tel: 08008 25742 ; (+4) 021 455.99.99; Fax: (+4) 021 231.65.70;
Email: info@alphabank.ro

BANCPPOST

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-013
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/9052/1991
Sediul social / Headquarters: București, Bd. Dimitrie Pompeiu, nr. 6 A,
sector 2, 020337
Website: www.bancpost.ro
Tel: 0800 110. 200; Fax: (+4) 021 331.84.75

BANK OF CYPRUS - SUCURSALA ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJS-40-054
Data / Date: 20.12.2006
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/18279/2006
Sediul social / Headquarters: București, Calea Dorobanților nr.187 B, sector 1
Website: www.bankofcyprus.ro
Tel: 0800 877 777

BLOM BANK FRANCE PARIS - SUCURSALA ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJS-40-058
Data / Date: 18.10.2007
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/16930/2007
Sediul social / Headquarters: București,
Bd. Unirii, nr. 66, bl. K3, Mezanin, sector 3,
Website: www.blomfrance.com
Tel: (+4) 021 302.72.00; Fax: (+4) 021 302.72.75

BANCA CENTRALĂ COOPERATISTĂ - CREDITCOOP

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: ROCC-CC-01-40-0001

Data / Date: 11.11.2002

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/8830/1996

Sediul social / Headquarters: București, Calea Plevnei nr. 200, sector 6

Website: www.creditcoop.ro;

Tel: (+4) 021 317.74.05; Fax: (+4) 021 317.74.86

**BANCA CENTRALA COOPERATISTA
CREDITCOOP**

BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-40-008

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/90/1991

Sediul social / Headquarters: București, Bd. Regina Elisabeta nr. 5, sector 3

Website: www.bcr.ro

Tel: (+4) 021 314.91.90

BCR BANCA PENTRU LOCUINȚE

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-40-064

Data / Date: 03.07.2008

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/6985/2008

Sediul social / Headquarters: București,

Piața Montreal nr. 10, Clădirea World Trade Center, parter și etaj 1, sector 1

Tel: (+4) 021 312.00.05; Fax: (+4) 021 312.00.06

BANCA COMERCIALĂ FERROVIARA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-40-067

Data / Date: 17.08.2009

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/3215/2009

Sediul social / Headquarters: București, Str. Popa Tatu,

nr. 62 A, tronson A, sector 1

Website: www.bancaferoviara.ro

Tel: (+4) 021 303.40.00, (+4) 037 411.10.00; Fax: (+4) 021 311.37.91

BANCA COMERCIALĂ INTESA SANPAOLO ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-02-032

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului /

Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/2449/2015

Sediul social / Headquarters:

București, Str. Nicolae Caramfil, nr. 85A, Art Business Center, et. 4, sector 1

Website: www.intesasanpaolobank.ro

Tel: (+4) 021 40.53.600; Fax: (+4) 021 40.53.606; Tel. Verde: 0800 800 888

Email: headoffice@intesasanpaolo.ro

INTESA SANPAOLO BANK

BANCA DE EXPORT-IMPORT A ROMÂNIEI EXIMBANK

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-015
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/8799/1992
Sediul social / Headquarters: București, Barbu Delavrancea, nr. 6A, sector 1
Website: www.eximbank.ro
Tel: (+4) 021 405.30.96; Fax: (+4) 021 405.34.06
Email: informatii@eximbank.ro

BANK LEUMI ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-12-012
Data / Date: 19.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/2496/2002
Sediul social / Headquarters: București, Bd Aviatorilor nr. 45, sector 1
Website: www.leumi.ro
Tel: (+4) 021 206.70.53; Fax: (+4) 021 206.70.50

BANCA ROMÂNĂ DE CREDITE ȘI INVESTIȚII

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-004
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/456/1991
Sediul social / Headquarters: București, Str. Ștefan cel Mare nr. 3, parter și etajul 1, sector 1
Website: www.brci.ro
Tel: (+4) 021 303.07.00; (+4) 021 200.61.11; Fax: (+4) 021 303.07.32
Email: brci@brci.ro

BRD - GROUPE SOCIÉTÉ GÉNÉRALÉ

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-007
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/608/1991
Sediul social / Headquarters: București, Turn BRD - Bd. Ion Mihalache nr. 1-7, sector 1, 011171
Website: www.brd.ro
Tel: (+4) 021 301.61.00; Fax: (+4) 021 301.66.36

BANCA ROMÂNEASCĂ - MEMBRĂ A GRUPULUI NAȚIONAL BANK OF GREECE

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-017
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/29196/1992
Sediul social / Headquarters: București, Str. George Constantinescu, nr. 3, Cladirea BoC, etaj 1, 2, și 3, sector 2
Website: www.banca-romaneasca.ro
Tel: (+4) 021 305. 90.00; Fax: (+4) 021 305. 91.91

BANCA TRANSILVANIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-12-019
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J12/4155/1993
Sediul social / Headquarters: Cluj-Napoca,
Str. George Barițiu, nr. 8, județul Cluj
Website: www.bancatransilvania.ro
Tel: (+4) 0264 407.150; Fax: (+4) 0264 407.179

BNP PARIBAS SA PARIS SUCURSALA BUCUREȘTI

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJS-40-072
Data / Date: 27.07.2017
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr/Number: J40/11832/2017
Sediul social / Headquarters: București,
Str. Banul Antonache nr. 40-44, etaj 5, sector 1
Website: www.bnpparibas.com
Tel: (+4) 021 401.17.00; Fax: (+4) 021 401.17.18

BNP PARIBAS

The bank for a changing world

CEC BANK

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-046
Data / Date: 17.09.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/155/1997
Sediul social / Headquarters: București, Calea Victoriei nr.13, sector 3
Website: www.cec.ro
Tel: (+4) 021 311.11.19; Fax: (+4) 021 312.54.25

CITIBANK EUROPE PLC, DUBLIN - SUCURSALA ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJS-40-065
Data / Date: 22.12.2008
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/21058/2008
Sediul social / Headquarters: București, Calea Victoriei, nr. 145, Sector 1, 010072
Website: www.citibank.ro
Tel: (+4) 021 203.55.50; Fax: (+4) 021 203.55.65

CREDIT EUROPE BANK ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-018
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/18074/1993
Sediul social / Headquarters: București,
Bd. Timișoara nr. 26Z, Clădirea Anchor Plaza, sector 6
Website: www.crediteurope.ro
Tel: (+4) 021 406.40.01; Fax: (+4) 021 317.21.82

CREDIT AGRICOLE BANK ROMANIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-033
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/3797/1996
Sediul social / Headquarters: București, Str. Berzei nr.19, sector 1
Website: www.credit-agricole.ro / E-mail: conect@credit-agricole.ro
Tel.: (+4) 021 304.03.00; Fax: (+4) 021 311.72.43

GARANTI BANK

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register:
Număr / Number: RB-PJR-40-066
Data / Date: 17.08.2009
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/4429/2009
Cod unic de înregistrare / sole registration code 25394008
Sediul social / Headquarters: București, Șos. Fabrica de Glucoză nr. 5,
Business Center, Novo Park 3, Clădirea F, Et. 5 și 6, Sector 2
Website: www.garantibank.ro / www.bonuscards.ro
Tel: (+4) 021 208.92.60; Fax: (+4) 021 208.92.86

IDEA BANK

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-043
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/2416/1998
Sediul social / Headquarters: București, Bd. Dimitrie Pompei nr. 5-7,
et. 6, sector 2
Website: www.idea-bank.ro
Tel: (+4) 021 318.95.15; Fax: (+4) 021 318.95.16

ING BANK AMSTERDAM NV - BUCHAREST BRANCH

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJS-40-024
Data / Date: 18.02.1999
Sediul social / Headquarters: București,
Bd. Iancu de Hunedoara, nr. 48, sector 1
Website: www.ing.ro
Tel: (+4) 021 222.16.00; Fax: (+4) 021 222.14.01

LIBRA INTERNET BANK

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-037
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/334/1996
Sediul social / Headquarters: București, Str. Semilunei nr. 4-6, sector 2
Website: www.librabank.ro
Tel: (+4) 021 208.80.00; Fax: (+4) 021 230.65.65

MARFIN BANK ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-40-044

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/4436/1998

Sediul social / Headquarters: București,

Str. Emanoil Porumbaru nr. 90-92, et. 3-6, sector 1

Website: www.marfinbank.ro

Tel: (+4) 021 206.42.00; Fax: (+4) 021 206.42.82

OTP BANK ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-40-028

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/10296/1995

Sediul social / Headquarters: București, Str. Buzești nr. 66-68, sector 1, 011017

Website: www.otpbank.ro

Tel: (+4) 021 307.57.00; Fax: (+4) 021 308.51.80

office@otpbank.ro

PATRIA BANK

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-32-045

Data / Date: 15.07.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/9252/2016

Sediul real/Headquarters: București, Șos. Pipera, nr. 42, Clădirea Globalworth Plaza et. 7, 8 și 10

Website: www.patriabank.ro

Tel: 0800 410.310

PIRAEUS BANK ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR- 40-026

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/1441/1995

Sediul social / Headquarters: București, Șos. Nicolae Titulescu, nr.29-31, sector 1

Website: www.piraeusbank.ro

Tel: (+4) 021 303.69.69; Fax: (+4) 021 303.69.68

PIRAEUS BANK

PORSCHE BANK ROMÂNIA

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-23-052

Data / Date: 27.09.2004

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J23/812/2004

Sediul social / Headquarters: Voluntari, Bd. Pipera nr. 2, clădirea Porsche Bank, județul Ilfov

Website: www.porschebank.ro

Tel: (+4) 021 208.26.00; Fax: (+4) 021 208.26.05

PROCREDIT BANK

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-050
Data / Date: 20.05.2002
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/3762/2002
Sediul social / Headquarters: București,
Str. Buzești nr. 62-64, et.1,2, și 4, sector 1
Website: www.procreditbank.ro
Tel: (+4) 021 201.60.00; Fax: (+4) 021 305.56.63

RAIFFEISEN BANK S.A

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-009
Data / Date: 18.02.1999
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/44/1991
Sediul social / Headquarters: București, Calea Floreasca 246C, sector 1, Cod 014476
Website: www.raiffeisen.ro
Tel: (+4) 021 306.10.00; Fax: (+4) 021 230.07.00

RAIFFEISEN - BANCA PENTRU LOCUINȚE

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJR-40-051
Data / Date: 31.05.2004
Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register
Număr / Number: J40/5871/2004
Sediul social / Headquarters: București, Calea Floreasca, nr 246 D
et 6, zona A, sector 1, cod 014476
Website: www.rbl.ro
Tel: (+4) 021 233.30.00

TBI BANK EAD SOFIA - SUCURSALA BUCUREȘTI

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register
Număr / Number: RB-PJS-40-068
Data / Date: 30.08.2012
Sediul social / Headquarters: București,
Str. Puțul lui Zamfir, nr. 8-12, etaj 4, sector 1
Website: www.tbibank.ro
Tel: (+4) 021 529.86.00

UNICREDIT BANK

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJR-40-011

Data / Date: 18.02.1999

Înmatricularea în registrul comerțului / Registration with Trade Register

Număr / Number: J40/7706/1991

Sediul social / Headquarters: Bd. Expoziției Nr.1 F, Sect 1, București,

Cod Poștal 012101, România

Website: www.unicredit.ro

Tel: (+4) 021 200 20 20

Fax: (+4) 021 200 20 22

VENETO BANCA S.p.a. ITALIA MONTEBELLUNA SUCURSALA BUCUREȘTI

Înmatricularea în registrul bancar / Registration with the Bank Register

Număr / Number: RB-PJS-40-070

Data / Date: 26.05.2014

Sediul social / Headquarters: București,

Str. Gara Herăstrău nr. 2 - 4,

parter, et. 1, 2 și 3

Website: www.venetobanca.ro

Tel.: (+4) 021 232.07.12 / 26;

Fax: (+4) 021 232.07.38

PILONII SISTEMULUI BANCAR

BANKING SYSTEM PILARS

1991 IBR	Contribuie la perfecționarea profesională, pregătirea și specializarea personalului bancar Contributes to vocational training, the training and specialization of bank employees
1994 ROMCARD	Monitorizează activitatea de emitere și acceptare a cardurilor Monitors card issuance and acceptance
1996 FGDB	Garantează depozitele constituite la bănci Guarantees the deposits established by banks
1997 CIP	Monitorizează incidentele de plăți produse de agenții economici Monitors the payment incidents generated by economic agents
2000 CRC	Contorizează expunerea din credite bancare a agenților economici Quantifies economic agents' exposure to bank loans
2001 TRANSFOND	Efectuează operațiuni de compensare a încasărilor și plăților la nivelul sistemului bancar Performs clearing operations for the collections and payments in the banking sector
2004 BIROUL DE CREDIT	Monitorizează expunerea și incidentele de plăți din credite angajate de persoane fizice Monitors exposure and payment incidents related to household loans
2005 SEP	Efectuează electronic operațiunile de încasări și plăți la nivelul sistemului bancar Performs electronic operations of collections and payments in the banking sector

FONDUL DE GARANTARE A DEPOZITELOR BANCARE

Fondul de Garantare a Depozitelor Bancare a fost înființat în anul 1996, fiind constituit ca persoană juridică de drept public. Obiectivul principal al Fondului este garantarea rambursării depozitelor constituite la instituțiile de credit potrivit condițiilor și limitelor stabilite prin legea de funcționare a Fondului, precum și desfășurarea activității ca administrator special, administrator interimar ori ca lichidator al instituțiilor de credit, în cazul desemnării sale în una din aceste calități.

Încă de la înființarea Fondului de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar, reprezentanții Asociației Române a Băncilor au avut un rol activ în elaborarea și punerea în aplicare a reglementărilor privind mecanismul de garantare a depozitelor și de plată a compensațiilor către depunători, în situații de faliment a unor bănci. Băncile au contribuit și contribuie exclusiv la finanțarea ex-ante a Fondului.

În prezent, plafonul de garantare per deponent garantat și per instituție de credit este stabilit la echivalentul în lei al sumei de 100.000 de euro.

THE BANK DEPOSIT GUARANTEE FUND

The Bank Deposit Guarantee Fund was set up in 1996, as a legal entity of public law. The Fund's purpose is guarantees the reimbursement of deposits with credit institutions, according to the terms and limits established by the law on the Fund's operating. The Bank Deposit Guarantee Fund conducts activities as special administrator, interim administrator or liquidator of credit institutions, if appointed to act in such a capacity.

Since its setting up, the Bank Deposit Guarantee Fund together with the Romanian Association of Banks representatives have had an active role in the drawing up and enforcement of regulations on the mechanism that guarantees deposits and payment of compensations to depositors, if a bank goes bankrupt.

Currently, the threshold per secured depositor and per credit institution is set at the lei equivalent of the amount of 100,000 Euros.

BIROUL DE CREDIT

Înființat la inițiativa sectorului bancar românesc, Biroul de Credit își propune să sprijine participanții la sistem prin furnizarea de informații reale, actualizate și consistente referitoare la persoanele fizice care au contractat credite de la bănci sau societățile financiare, au achiziționat un produs în sistem leasing sau au fost asigurate împotriva riscului de neplată de o societate de asigurări. Biroul de Credit este o societate pe acțiuni care are ca acționari 25 de bănci.

Biroul de Credit este operațional din august 2004 și, în prezent, gestionează informații negative și pozitive, date referitoare la fraudulenți și inadvertențe, provenite din surse bancare și non-bancare. Obiectul de activitate al Biroului de Credit include:

- colectarea / prelucrarea datelor privind portofoliul de credite acordate clienților - persoane fizice;
- informații și analize oferite participanților în scopul identificării și cuantificării riscului de credit, creșterii calității creditelor, diminuării riscului de fraudă și protejării creditorilor;
- stabilirea criteriilor uniforme de apreciere a clientelei (scoring);
- consultanță financiar-bancară.

THE CREDIT BUREAU

Established following the initiative of the Romanian banking community, the Credit Bureau aims to support the participants to the banking system by providing them real, updated, aggregated and consistent information regarding individuals who have outstanding loans with banks or financial companies, have purchased an asset via leasing or have been insured against default risk with an insurer. The Credit Bureau is a joint stock company having as shareholders 25 banks.

The Credit Bureau has been operational since August 2004 and, currently, manages negative and positive data and data regarding fraudulent customers and irregularities, coming from banks and non-banks. The business of the Credit Bureau includes:

- collecting / processing data on customer portfolios - individual customers;
- information and analyses offered to participants in order to identify and measure credit risk, better quality loans, fraud risk mitigation and loan protection;
- establishing uniform criteria for scoring;
- financial and banking consulting.

TRANSFOND

Ca urmare a eforturilor deosebite depuse atât de banca centrală, cât și de comunitatea bancară pentru o reformă structurală a sistemelor de plăți și decontări din România, în prezent România dispune de un sistem de plăți modern, la nivelul celor existente în Uniunea Europeană.

Operatorul Sistemului Electronic de Plăți din România este TRANSFOND – Societatea de Transfer de Fonduri și Decontări, o companie privată fondată de comunitatea bancară din România, având ca acționari Banca Națională a României și 23 bănci comerciale.

Domeniul principal de activitate al TRANSFOND este furnizarea de servicii de compensare și decontare a plăților fără numerar în monedă națională, pentru instituțiile de credit, Banca Națională a României, Trezoreria Statului și alte instituții financiare.

Principalele atribuții ale TRANSFOND sunt:

- administrarea și operarea sistemului SENT (casa automată de compensare);
- administrarea tehnică și operarea sistemului ReGIS (sistemul de decontare pe bază brută în timp real), conform mandatului acordat de către Banca Națională a României;
- operarea tehnică a sistemului SaFIR (sistemul de depozitare și decontare a operațiunilor cu titluri de stat);
- asigurarea de servicii de suport pentru participanții la cele trei sisteme.

TRANSFOND

Following the special efforts of the central bank and the banking community to conduct a structural reform of the payment and settlement systems in Romania, currently, Romania has a modern payment system, compatible with those of the European Union.

The operator of the Electronic Payment System of Romania is TRANSFOND – the Company for Fund Transfer and Settlement, a private firm established by the banking community of Romania, having as shareholders the National Bank of Romania and 23 commercial banks. The main line of business of TRANSFOND is to provide clearing and settlement services of cashless payments in national currency for credit institutions, the National Bank of Romania, the State Treasury and other financial institutions.

The main tasks of TRANSFOND are:

- to manage and operate the SENT (automated clearing house) system;
- the technical administration and the operating of the ReGIS (real-time gross settlement system) system, according to the mandate given by the National Bank of Romania;
- the technical operating of the SaFIR (system for deposit and settlement of government securities) system;
- to provide support services for the participants in the three systems.

INSTITUTUL BANCAR ROMÂN

Înființat în anul 1991, Institutul Bancar Român are ca principal obiectiv perfecționarea profesională, pregătirea și specializarea personalului bancar, în conformitate cu cerințele stabilite de instituțiile de credit și Banca Națională a României, în cooperare cu Asociația Română a Băncilor și cu programele aprobate de Consiliul de Administrație al Institutului Bancar Român.

Relația și colaborarea Asociației Române a Băncilor cu Institutul Bancar Român se realizează de pe poziția ARB de membră fondatoare și de membră a Consiliului de Administrație.

În ultimii ani, colaborarea cu Institutul Bancar Român s-a intensificat, prin legătura directă permanentă a reprezentanților institutului cu specialiștii comisiilor de specialitate ale Asociației Române a Băncilor, la nivelul cărora se dezbate problemele de actualitate pe fiecare segment al activității bancare, din care a rezultat și necesitatea organizării unor cursuri, seminarii, ateliere de lucru ce au fost organizate de IBR pentru angajații sistemului bancar.

CENTRALA INCIDENTELOR DE PLĂȚI

Înființată în anul 1997 în cadrul Băncii Naționale a României, Centrala Incidentelor de Plăți este un centru de intermediere care gestionează informația specifică incidentelor cu instrumente de plată (cecuri, cambii, bilete la ordin), atât din punct de vedere bancar (tragerea în descoperit de cont, neonorarea angajamentelor asumate prin aceste instrumente), cât și din punct de vedere social (pierdere / furt / distrugere).

Transmiterea informației la Centrala Incidentelor de Plăți se face pe cale electronică, prin utilizarea Rețelei de Comunicații Interbancare ce leagă centrala BNR cu centralele tuturor băncilor.

THE ROMANIAN BANKING INSTITUTE

Set up in 1991, the Romanian Banking Institute (RBI) has as main target vocational training, by specializing the staff working in banks, according to the requirements established by credit institutions and the National Bank of Romania, in cooperation with the Romanian Association of Banks and the programmes endorsed by its Board.

The relationship and the collaboration of the Romanian Association of Banks with the Romanian Banking Institute are conducted considering that the RAB is a founding member and a Board member of the RBI.

Lately, the collaboration with the Romanian Banking Institute has become stronger, due to the ongoing direct link of the Institute representatives with the experts of the specialised commissions of the Romanian Association of Banks, where current topics are being debated for each segment of banking, out of which course, seminar and workshop requirements are being devised, subsequently organized by the Romanian Banking Institute for the employees working in the banking sector.

THE PAYMENTS INCIDENTS REGISTER

Set up in 1997 inside the National Bank of Romania, the Payments Incidents Register is an intermediation centre managing information specific to incidents with payments instruments (cheques, promissory notes, bills of exchange), both from the bank's point of view (overdraft, not honouring the obligations undertaken via these instruments) and from the social point of view (lost / stolen / damaged).

The information to Payments Incidents Register is conveyed by computer system through the Interbank Communication Network, which links the head office of the National Bank of Romania to the head offices of all banks.

CENTRALA RISULUI DE CREDIT

Centrala Riscului de Credit - CRC (fostă Centrala Riscurilor Bancare) reprezintă o structură specializată în colectarea, stocarea și centralizarea informațiilor privind expunerea fiecărei persoane declarante din România față de acei debitori care au beneficiat de credite și/sau angajamente al căror nivel cumulat depășește suma minimă de raportare (20.000 lei), precum și a informațiilor referitoare la fraudele cu carduri produse de către posesori.

Persoanele declarante sunt constituite de instituțiile de credit, instituțiile financiare nebankare înscrise în Registrul special, instituțiile de plată care înregistrează un nivel semnificativ al activității de creditare sau instituțiile emitente de monedă electronică care înregistrează un nivel semnificativ al activității de creditare. Utilizatorii informațiilor existente în baza de date a CRC sunt persoanele declarante și Banca Națională a României. Schimbul de informații de risc de credit se realizează electronic prin Rețeaua de Comunicații Interbancară.

ROMCARD

Înființată în anul 1994 de cinci bănci din România, ROMCARD este o societate comercială care are ca obiect de activitate procesarea tranzacțiilor cu carduri bancare.

ROMCARD furnizează servicii privind tranzacțiile cu carduri bancare, domeniul său de activitate incluzând autorizarea tranzacțiilor cu carduri, administrarea bazelor de date, switching național și internațional, decontarea și procesarea tranzacțiilor cu carduri, soluții de securitate pentru băncile acceptatoare și emitente pentru servicii de e-commerce.

Sistemul de procesare al ROMCARD este realizat și certificat conform standardelor internaționale.

CENTRAL CREDIT REGISTER

The Central Credit Register - CCR (former Banking Risk Register) represents a specialised structure for collecting, storing and centralising the information on the exposure of each declarant person from Romania before the debtors who benefitted from loans and/or commitments whose cumulated level exceeds the reporting limit (20,000 lei), as well as information on card frauds committed by card holders.

Declarant persons are credit institutions, non-bank financial institutions registered with the special Register, payment institutions that have as significant business lending or the institutions issuers of electronic cash that have a significant level of lending business. The users of the information existing in the data base of CCR are declarant persons and the National Bank of Romania. The exchange of credit risk information is made electronically, via the Interbank Communication Network.

ROMCARD

ROMCARD is joint company, set up in 1994 by the five Romanian banks, having as objective the processing of cards transactions.

ROMCARD provides services regarding bank card transactions, its domain of activity including card transactions authorization, databases administration, national and international switching, card transactions processing and settlement, security solutions for acquiring and issuing banks for e-commerce services.

ROMCARD processing system is built and certified in conformity with international standards.

CUPRINS / CONTENT

MESAJUL PREȘEDINTELUI / <i>MESSAGE OF THE PRESIDENT</i>	2
PREZENTARE ARB / <i>RAB PRESENTATION</i>	6
COLABORARE / <i>COLLABORATION</i>	9
STRUCTURA ORGANIZATORICĂ / <i>ORGANIZATIONAL STRUCTURE</i>	10
COMISII - PUNCTE DE REPER - <i>OBJECTIVE / COMMISSION - HIGHLIGHTS - OBJECTIVES</i>	13
PERSPECTIVELE MACROECONOMICE ALE ROMÂNIEI / <i>MACROECONOMIC OUTLOOK FOR ROMANIA</i>	21
ÎN COMUNICAREA PROACTIVĂ, ROMÂNIA TREBUIE ANCORATĂ ÎN PERSPECTIVE TANGIBILE / <i>IN PROACTIVE COMMUNICATION, ROMANIA NEEDS TO BE ANCHORED IN TANGIBLE PERSPECTIVES</i>	23
EVOLUȚIA SECTORULUI BANCAR / <i>DEVELOPMENTS IN THE BANKING SECTOR</i>	27
EDUCAȚIA FINANCIARĂ / <i>FINANCIAL LITERACY</i>	36
PLATFORMA PENTRU AGENDA DIGITALĂ / <i>THE DIGITAL AGENDA PLATFORM</i>	44
CREDITAREA - PILON STRATEGIC DE DEZVOLTARE A ECONOMIEI ROMÂNIEI / <i>LENDING – A STRATEGIC DEVELOPMENT PILLAR FOR ROMANIA’S ECONOMY</i>	50
BĂNCI MEMBRE / <i>RAB MEMBER BANKS</i>	61
PILONII SISTEMULUI BANCAR / <i>THE BANKING SYSTEM PILARS</i>	69

